Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 280 (4678)
10 ДЕКАБРЬ 1981 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Беш йиллик вахтасида

ПЕШҚАДАМЛАР АҲДИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи шу кунларда зарбдорларча меҳнат қилиб, юксак кўрсаткичларга эришмоқда.

Корхонада «СССР 60 йиллигига— 60 зарбдор ҳафта» ташаббуси кенг қулоч ёйган бўлиб, ушбу ташаббуснинг илғорлари талайгина. Айниқса, Н. Абдурашидова, М. Бобоева бошлиқ бригадалар қўлга киритаётган натижалар таҳсинга лойиқ. Бу бригадалар социалистик мусобақада пешқадамлик қилиб, кунига 140-150 тадан хушбичим эркаклар костюми тайёрлаб бермоқда.

Бирлашманинг Н. Христунова, М. Хиркова бошлиқ бригадалари ҳам бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

БУГУН

ана шу бригадалар 1982 йилнинг февраль ойи ҳисобига меҳнат қила бошлашди. Бу конкуяр коллективларнинг аҳди қатъий. Улар ўн биринчи беш йиллик планини муддатидан бир йил олдин бажариш учун фидокорлик кўрсатишмоқда.

«Ташкенткабель» заводининг бир группа илғор ишчилари шу кунларда 1982 йил календари бўйича меҳнат қилишяпти. Ушбу суратда корхонанинг ана шундай илғор ишчиларидан бири Юсуф Азимовни кўриб турибсиз. Оғир электр кабелларини зирҳдовчи бу ишчи ҳозир 1982 йилнинг май ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда.

В. Сироткин фотоси.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

ХАЛҚ КАМПУЧИЯСИГА ҚАРШИ ҲУРУЖЛАР

Сингапур бош министрининг ўринбосари С. Ражаратнам яқинда Кампучия халқи учун «коалицион ҳукумат» деб аталмиш ҳукумат тузишга уриниб кўрди. У Таиланд пойтахти Бангкокда Кампучиядан қувилган реакциячи кхмер гуруҳларининг саркорлари билан учрашиб, уларга «эркин коалиция» тузишни таклиф қилди. Шу коалиция базасида «муваққат» ёки «оралиқ ҳукумат» тузиш мумкин бўлар эмиш. Хабар қилишларича, шу «ҳукуматда» собиқ шаҳзода Նородом Сианукка «президент» лавозими таклиф этилган ва у бу лавозимни бажонидил қабул қилган, ҳукуматда собиқ бош министр собиқ шаҳзода Сон Саннуга «бош министр» лавозими таклиф этилган, у ҳам бунга рози бўлган. Ниҳоят халқ ағдариб ташлаган қонхўр пол-пот режимининг вакилига «бош министр ўринбосари» лавозими таклиф этилган (ҳар қандай «коалиция»да раҳбарликни даъво қилувчи пол-потчи ўйлаб кўриш учун икки ой муҳлат беришларини сўраган).

Бангкокдаги матбуот конференциясида Ражаратнамнинг берган жавобларидан тузилаётган «коалиция»нинг мақсадлари равшан бўлиб қолди. Шу мақсадлардан бири «коалиция»дан оёғи чиқиб қолган жиноятлари билан бадном бўлган пол-потчиларни шу сунъий бирлашмада яширишга уриниш бўлса, иккинчиси— Кампучия Халқ Республикаси ва унинг қонуний ҳукумати— Халқ революцион кенгашига қарши қўпорувчилик ҳаракатларини кенгайтириш ниятида кхмер реакциячиларига берилаётган чет эл ҳарбий ёрдамларини ошкоралаштиришдан иборатдир. Шундай коалиция тузиладиган бўлса, деди Ражаратнам, Сингапур унга ҳарбий ёрдам беради, «шундан сўнг ғарб мамлакатлари ҳам шундай ёрдам кўрсатадилар».

Сингапур бош министрининг ўринбосари Бангкокдаги бу фаолиятини Жанубий-шарқий Осиё давлатлари уюшмасида (АСЕАН) қатнашувчи барча мамлакатларнинг ҳаракати қилиб кўрсатди. Аммо шу мамлакатларнинг баъзи вакиллари унинг бу «ташаббуси»дан четлашишга ошиқди.

Масалан, Индонезия ташқи ишлар министри М. Кусумаат-Мажа Ражаратнамнинг бу таклифи «аввал бошдан фақат Сингапурнинг таклифи эди», деди. «Индонезиан таймс» газетаси АСЕАН мамлакатларига мурожаат этиб, уларни бу ишда «ҳаддан ошмаслик» тўғрисида огоҳлантирди. Индонезияда чиқадиган бошқа бир «Мердека» газетаси Жанубий-шарқий Осиёни «янги регионал уруш жаҳаннамига» жалб этувчи, ўзининг нопок манфаатларини кўзлаб «Кампучия проблемасини» шишираётган кучларнинг тегирмонига сув қуювчи режалардан четланмоқ зарур, деб огоҳлантиради.

Газета Жанубий-шарқий Осиёда ўз ниятларига эришиш учун кхмер реакциячиларидан фойдаланиб келаётган шу кучларнинг номларини атамаган бўлса-да, улар етарлича маълум. Булар, аввало, Пекин билан Вашингтондир. Улар Вьетнам, Лаос ва Кампучиянинг ички ишларига аралашиш сиёсатларини кўпдан бери мувофиқлаштириб келмоқдалар, ўзларининг ғаразли режаларини нифоқчилик вазиятида осонроқ рўёбга чиқариш учун АСЕАН мамлакатлари билан шу мамлакатларни уруштириб қўйишга ҳаракат қилмоқдалар.

А. БИРЮКОВ,
ТАСС шарҳловчиси.

ПОЙТАХТИМИЗНИНГ БИР КУНИ

● КПСС XXVI СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ—ҲАЁТГА
● ЗАРБДОР ВАХТА ЗАФАРЛАРИ
● БУНЁДКОРЛАР СОВҒАСИ

ҚУРИЛИШ МАЙДОНЛАРИДА

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Тошкент шаҳар Бош қурилиш бошқармасининг 4-трестига қарашли 19-қурилиш бошқармасининг Юрий Лукьянов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи Пишпек кўчасидаги 32 квартирадан иборат тўрт қаватли бинони Н. Злобин методи асосида жадал суръат билан бунёд этяпти.

БУГУН

қурувчилар объектда умумий қурилиш ишларини муддатидан ярим ой илгари тугаллашга муваффақ бўлдилар. Натижада улар ўз меҳнат календарларида келгуси йилнинг биринчи квартали ҳисобини очдилар.

Бу муваффақият — бригада аъзоларининг «СССРнинг 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остидаги мусобақада актив иштирок этаётганлиги, илғор иш усуллари, вақтдан, материал ресурслардан оқилона фойдаланаётганликлари натижасидир.

Бинода пардозлаш ишлари ҳам бошлаб юборилган. Пардозлаш трестининг 42-қурилиш бошқармаси сайқалчилари бинони қўлдан сифатли чиқаришга интиляптилар.

Ю. Лукьянов бригадаси йил охиригача пландан ташқари беш минг сўмлик иш бажаради.

М. ФЕЛЬДМАН.

1982 ЙИЛ ҲИСОБИГА

«Главташкентстрой»нинг 1-уйсозлик комбинатига қарашли 31-қурилиш бошқармасининг Турғун Жалилов бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи СССРнинг 60 йиллигига бағишланган зарбдор ҳафталикларда фаоллик кўрсатяпти. Бригада бунёдкорлари Н. Злобиннинг бригада пудрати методи асосида ишлаб, яхши натижаларга эришяпти. Бунёдкорлар кунлик иш ҳажмини 20— 25 процент ошириб бажаришга муваффақ бўляптилар.

БУГУН

улар ўз меҳнат календарларида 1982 йил ҳисобини очдилар. Умумий қурилиш ишлари муддатидан ўн кун илгари тугалланди.

Қурувчилар янги мажбурият олдилар. Улар Сельмаш кўчасида бунёд этилаётган бу тўрт қаватли турар жой биносини янги йил арафасида фойдаланишга топшириш ва пландан ташқари 2 минг сўмлик қурилиш ишларини бажаришга аҳд қилдилар.

«МАЛИКА» НИНГ ЯНГИ КОРПУСИ

Ҳозир шаҳримизнинг София проспектида «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг яна бир ишлаб чиқариш корпуси қад ростлаяпти. Бу муҳташам бинони «Ташпромстрой» трестининг 63-қурилиш-монтаж бошқармасига қарашли бешта зарбдор бригада бунёд этяпти.

Мазкур тўрт қаватли ишлаб чиқариш корпуси қурилишида шу кунгача 0,6 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Ҳозирда бунёдкорлар хоналар оралиғидаги ғиштин деворларни тиклаяптилар.

«СССРнинг 60 йиллигига— 60 зарбдор ҳафта» шиори остидаги меҳнат вахтасида монтажчи Э Минасев, дурадгор М. Мирюсупов, ғишт терувчи Т. Ҳакимов, бетончи М. Мирсоатовлар ғолиблик қилиб, ҳамкасбларига чинакам меҳнат намунасини кўрсатмоқдалар.

С. СУЛТОНОВ.

Тошкент химия-фармацевтика заводининг коллективи СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган зарбдор ҳафталикларда фаол иштирок этмоқда.

СУРАТДА: корхона бинт кесиш цехининг илғор ишчилари (чапдан ўнгга) Маҳфуза Тошматова ва Маҳбуба Йўлдошева. Зарбдор вахтада туриб меҳнат қилаётган бу илғорлар смена нормасини мунтазам ортиғи билан адо этишяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

● ТОШКЕНТ — ЖАҲОНГА

ДЕМОКРАТИК РЕСПУБЛИКА УЧУН

Тошкент лак-бўёқ заводи республикамиз ва иттифоқимиз шаҳарларидан ташқари ўндан ортиқ хорижий мамлакатга ҳам ўз маҳсулотини мунтазам жўнатиб туради.

Корхонанинг энг ёш буюртмачиларидан бири Афғонистон Демократик Республикасидир.

БУГУН

завод ана шу республикага жўнатиладиган маҳсулотнинг яна бир туркумини тахт қилиб қўйди. Турли рангдаги бўёқлар, эмаль ва лак Демократик республиканинг пойтахти Кобул шаҳрида бунёдга келтирилаётган янги кварталлардаги қурилишларда ишлатилади.

КЎРГАЗМАГА ТАРАДДУД

БУГУН

Алишер Навоий номидаги республика давлат кутубхонасида КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев туғилган кунга бағишлаб, катта кўргазма тайёрлашга киришилди. Ана шу кўргазмада ўртоқ Л. И. Брежнев асарларининг русча ва ўзбекча нашрлари, хорижий тилларда чоп этилган асарлари, унинг «Кичик ер», «Қўриқ», «Тикланиш» трилогияси ҳамда «Эсдаликлар» китобининг рус ва ўзбек тилларидаги нашрлари намойиш қилинади.

100 дан зиёд экспонат Л. И. Брежневнинг бутун дунёда тинчлик учун толмас курашчи, тинчлик ғояларининг тарғиботчиси эканлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Кўргазмада, шунингдек, Л. И. Брежневнинг кенг кўламдаги фаолиятини акс эттирувчи фотолавҳалар, альбомлар ҳамда Совет Иттифоқи Коммунистик партияси йирик арбоблари, жаҳон Коммунистик ва ишчи партиялари раҳбарларининг асарлари ҳам намойиш қилинади.

ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

9 декабрь куни В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг маданият саройида бўлиб ўтган илмий-назарий конференцияда Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» китоби жуда катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапирилди.

Конференция қатнашчилари — Тошкент олий ўқув юртларининг муаллимлари, университет студентлари ўз нутқларида «Эсдаликлар» асари ўзининг ҳаётий материали билан коммунистнинг чинакам халқчил характери теран илдизларини очиб беришини уқтириб ўтдилар. Бу асарда шахсий тақдир билангина чекланиб қолмайдиган катта тарихий ва маънавий моҳият ифодаланганлиги, коммунистик ахлоқийликнинг манбалари ва асосий принциплари очиқ-равшан ёритиб берилганлиги қайд этилди.

Л. И. Брежневнинг шундан аввалги китобларида бўлгани каби «Эсдаликлар»ида ҳам Ватан ва тинчлик тақдири учун буюк масъулиятнинг ҳақиқатан ҳам давлат миқёсидаги ва чуқур халқчил туйғуси партия ва халқ шон-шуҳрати йўлидаги меҳнат зафарларида вояга етиб мустаҳкамланганлиги яққол кўриниб турибди, дейишди нотиқлар.

Конференция иштирокчилари «Эсдаликлар» китоби идеология ходимларини ёшларни меҳнатсеварлик руҳида ва ахлоқий жиҳатдан тарбиялашнинг аниқ программаси билан қуроллантиради, деб таъкидладилар.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО КЎРГАЗМА ЧОРЛАЙДИ

Келгуси йили Чехословакиянинг Брно шаҳрида жаҳон бадиий ҳунармандчилик саноати буюмлари намойиш этилади. Кўргазма ташкилотчилари унда Ўзбекистон усталари ҳам қатнашишини билдириб, Тошкентга мактуб йўллашган.

Ўзбекистон бадиий ҳунармандчилик саноати ишлаб чиқариш бошқармаси ана шу кўргазмага тайёргарлик кўра бошлади. У ерга керамика буюмлари, бадиий сўзаналар, дўппилар ва ҳар хил буюмлардан иборат экспонатлар туркуми юборилади.

Бундан ташқари Англияда намойиш этиладиган керамика ва совға буюмлари кўргазмасига ҳам 60 дан зиёд экспонат жўнатилди.

Республикамиз бадиий ҳунармандчилик буюмларига бўлган қизиқиш йил сайин ошиб бормоқда. Франциянинг пойтахти Париждаги савдо муассасалари ўзбек лаганларини тайёрлаб бериш юзасидан буюртма берган эди. У ерга 200 та лаган, коса ва бошқа буюмлар жўнатилди.

«БАЙРАМ НАВОЛАРИ»

БУГУН

Тошкент трактор заводи маданият саройи қошида ташкил этилган «Ёшлик» ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли ҳамда «Контракт» эстрада ансамбли коллективлари тракторсозларга Янги йил байрамида намойиш қилинадиган концерт программасини тайёрлашга киришдилар. Ана шу программа рус ва ўзбек композиторларининг янги асарларидан тузилади. У ёшлик, Ватан, бахт, тинчлик ва севги ҳақидаги қўшиқлардан, янги ва оригинал куйлар, лапарлар ва алёрлардан иборат бўлади. Программа «Байрам наволари» деб аталади.

Маданият саройининг санъат коллективлари ишчи ётоқхоналарида, ишчилар клубларида учрашувлар, куй ва қўшиқ оқшомларини мунтазам ўтказиб турадилар. Ана шу учрашувлар ишчиларда катта таассурот қолдирмоқда.

Бу ердаги «Гелиос» ёшлар дискоклуби, «Шуъла» ишчилар дискотекасида бўлаётган учрашув ва кечаларга ҳам тракторсозлар катта қизиқиш билан қатнашмоқдалар.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

△ КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежневнинг Кампучия Халқ революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари қилиб сайланганлиги муносабати билан Хенг Самрингга йўллаган табрик телеграммаси эълон қилинган.

△ КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихоновнинг Венгрия Халқ Республикасига визити давом этмоқда. Кеча Н. А. Тихонов ва Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Д. Лазар Сехешфехервар шаҳрига келишди. Улар шаҳар билан, унинг радио техника ва электрон аппаратуралар, алюминий маҳсулотлар, автомобиллар ишлаб чиқаришга ихтисослашаётган корхоналари билан танишдилар, «Икарус» заводининг филиалини бориб кўрдилар.

Куннинг иккинчи ярмида Н. А. Тихонов ва унга ҳамроҳ бўлган кишилар Будапешт билан танишдилар, Венгрия пойтахтининг янги қурилаётган кварталларида бўлдилар.

△ «Инсон ҳуқуқлари куни» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

УМРИ БОҚИЙ ДЎСТЛИК

ЮГОСЛАВИЯ ПИОНЕРЛАРИГА СОВҒА

БУГУН

Глиэр номидаги республика музика мактаб-интернатининг «Каравелла» интернационал дўстлик клуби аъзолари югославиялик пионер дўстларига янги йил байрами муносабати билан қатор табрикномалар, эсдалик альбомлари ҳамда республикамизнинг қадимий Самарқанд, Бухоро, Урганч шаҳарларининг тасвирлари туширилган откриткалар юборишди.

Ана шу клуб бир неча йилдан бери ўнлаб хорижий мамлакатлардаги дўстлик клублари билан мустаҳкам алоқада бўлиб келмоқда. Дўстлар ўртасидаги мунтазам ёзишмалар ушбу клубда яхши анъанага айланган.

Клуб 6 та секциядан иборат бўлиб, мазкур секцияларда жаҳон шаҳарлари ва болаларидан олинган хатлар юзасидан учрашувлар, кечалар ўтказилади. Секцияларда клуб аъзолари коллектив бўлиб чет эллик дўстларига мактуб ёзишади, ҳар хил совғалар тайёрлашади. Клуб қошида ташкил этилган «Тинчлик ва бирдамлик» маршрутининг фаолияти, айниқса, таҳсинга лойиқ. Ушбу маршрут қатнашчилари хорижий дўстларига мактублар ёзишади, гражданлар уруши, Улуғ Ватан уруши йилларида оталаримиз кўрсатган жасорат ва қаҳрамонликлар ҳақида қитъалар ортидаги дўстларига фахр билан ҳикоя қилишади.

САНЪАТ ЯНГИЛИГИ

ТЕХНИКУМ САҲНАСИДА

БУГУН

шаҳримиздаги маданий-оқартув техникумининг ҳаваскор драма коллективлари группаси ёзувчи О. Ёқубовнинг романи асосида «Диёнат» спектаклини саҳналаштирдилар. Техникумнинг тажрибали ўқитувчилари М. Иноятов, Т. Исроилов ҳамда Р. Усмонов раҳбарлигида тайёрланаётган ушбу спектаклдаги ролларни группа студентлари ўйнашмоқда.

Ушбу спектакль техникум ҳаётида биринчи саҳна асари эмас. Бу ерда ўзбек ёзувчи ва шоирларининг асарлари асосида ўнга яқин спектакллар намойиш қилинган. Жумладан, ўтган йили севимли шоиримиз Абдулла Ориповнинг «Ҳаким ва ажал» достони асосида тайёрланган спектакль кўпчиликка манзур бўлган эди.

— Янги спектакль саҳналаштириб бўлингач,— дейди техникум директори ўринбосари А. Дадаев. — У олий ўқув юртлари маданият уйларида, студентлар ётоқхоналарида ҳамда қатор мактабларда намойиш этилади.

Тошкентни боғ-роғлар шаҳрига айлантирамиз

ЯХШИ НИЯТ БИЛАН

Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига бағишлаб, ободонлаштириш бўйича шаҳар районлари ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақанинг шу йил учинчи квартали якунига кўра Собир Раҳимов райони ғолиб деб топилди. Яқинда районга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Узсовпрофнинг кўчма Қизил байроғи топширилди.

— Кузги кўкаламзорлаштириш ойлиги даврида бошқармамиз коллективи бирқанча ишларни амалга оширди, — дейди район ободонлаштириш бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Шавкат Хўжаев, — Ҳозиргача районимиз территориясида 74 минг тупга яқин дарахт ва яшил тўсиқ ўтказилди. Районимизни шаҳардаги энг яхши, ободонлашган ва кўкаламзорлашган жойга айлантириш учун бутун куч ва ғайратимизни аямаймиз.

Ҳ. ТОЖИМАТОВ.

ЁШЛАР ҲАШАРИ

Кўкаламзорлаштириш ойлигида Киров райони мактабларининг ўқувчилари фаол иштирок этмоқдалар. Улар тез-тез оммавий равишда ҳашарга чиқяптилар. Жумладан, ўтган шанба, якшанба кунлари мингдан ортиқ ўқувчи Аҳмад Дониш, Хуршид, Энгельс, Жаҳон Обидова кўчаларини тозалаш, дарахтларни оқлаш, ариқларни тартибга келтириш ишларини бажаришди.

70-мактаб ўқувчилари ҳашар куни Аҳмад Дониш кўчасида 200 метрдан ортиқ масофадаги хазонларни супириб, ирригация тармоқларини сифатли тозаладилар.

Собир Раҳимов районида бунёд этилаётган «Марказ—17» ва «Марказ—18» кварталлари йил сайин кенгайиб бормоқда. Шу кунларда 2-уйсозлик комбинатининг бунёдкорлари бу ерда яна бир тўққиз қаватли турар-жой биносида монтаж ишларини олиб боришяпти. Монтаждан чиққан участкаларда бир йўла пардозлаш ва сантехника ишлари олиб борилпяпти.

СУРАТДА: «Марказ—17» кварталидаги янги бинолар.

Х. Мирзакаримов фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ХАНОЙ.** **Хайфон шаҳри атрофидаги қишлоқ меҳнаткашлари Вьетнам учинчи беш йиллигининг биринчи йилини меҳнатда катта ғалаба билан якунламоқдалар. Шаҳар атрофидаги 170 та кооператив деҳқонлари давлатга шоли сотиш планини муваффақиятли бажарганликлари тўғрисида республикада биринчи бўлиб рапорт бердилар.**

Хайфон райони қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирувчи асосий районлардан бири бўлиб қолди. Деҳқонлар бу йил шолидан рекорд ҳосил— қарийб 230 минг тонна шоли етиштирдилар. Ўрта ҳисобда гектаридан 52,5 тоннадан шоли олинди. Бу эса мамлакатда олинадиган ўртача шоли ҳосилидан анча кўпдир.

● ЛОНДОН. Англияда 25 мингдан кўп оила янги йилни совуқ ва қоронғи уйларда кутиб олади. Газ ва электр учун пул тўлашга уларнинг қурби етмай қолди. Мамлакат аҳолисининг энг камбағал табақалари ҳуқуқлари учун курашаётган бир қанча жамоат ташкилотларининг Лондонда бўлиб ўтган конференциясида шу ҳақда гапирилди. Бу кишиларнинг моддий аҳволи шу даражада оғирлашдики, деди конференция иштирокчиларидан бири, улар кун кечириш учун тегишли пул топа олмаяптилар. У консерваторлар ҳукуматини камбағал инглизларнинг машаққатли аҳволига бефарқ қараётганлиги учун айблади.

● **КОБУЛ.** **Афғонистон пойтахтида янги ветеринария илмий-тадқиқот институти очилди. Бу институт уй ҳайвонларининг ҳар хил касалликларига қарши кураш олиб борувчи энг катта марказлардан бири бўлади. Институтда замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган лабораториялар, ветеринария учун миллий кадрлар тайёрлайдиган таълимхоналар ташкил этилган.**

АДР қишлоқ хўжалиги ва ер ислоҳоти министри Фозил Раҳим Моманд янги институт Афғонистонда чорвачиликни ривожлантириш билан боғлиқ бўлган муаммоларни тезроқ ҳал этишга ёрдам беради, деб айтди.

● МАНАГУА. Сальвадор хунтаси Сальвадорда қўзғолончилар ҳаракатини ҳар қандай йўл билан бостиришга уриниб Морасан департаментида янги қонли воқеаларга тайёрланмоқда. Яширин «Венсеремос» радиостанциясининг эшиттиришларида уқтириб ўтилишича, бундай ниятни амалга ошириш учун каллакесарлардан иборат танланган шайка тузилган. Морасан департаментининг қишлоқ районлари бир неча марта ваҳшийларча бомбардимон қилинди ва оғир тўплардан ўққа тутилди.

«Венсеремос» радиостанцияси деҳқонларни ва Морасаннинг озод этилган районларида тузилган ўз-ўзини мудофаа отрядлари жангчиларини хунтанинг революцион халқ курашини яна бўғиб ташлаш учун уринишларига зарба беришга тайёр бўлиб туришга чақирди.

● **ДЕҲЛИ.** **Ҳиндистон экономикаси давлат секторига қарашли металлургия корхоналари катта муваффақиятларга эришдилар. 1981— 82 молия йилининг саккиз ойи мобайнида бу корхоналарда уч ярим миллион тоннадан кўп пўлат эритилди. Бу эса ўтган йил шу даврида бўлганидан 770 минг тонна кўпдир. СССР ёрдамида Бхилаида ва Бокарода қурилган комбинатлар мана шу ишга салмоқли ҳисса қўшдилар. Бу комбинатлар ҳозирги вақтда мамлакатда ишлаб чиқарилаётган жами пўлатнинг 35 процентини бермоқда.**

● ЛУСАКА. Замбия президенти К. Каунда Луандада нефть тозалаш заводида қўпорувчилик қилган Жанубий Африка Республикаси ирқчиларини кескин қоралади.

Ангола Халқ Республикаси президенти Э. Душ Сантуш номига йўллаган мактубида бу воқеа ирқчиларнинг АХР экономикасига путур етказишга ҳамон уринаётганлигидан далолат беради, деб таъкидлади у. Претория маъмурлари Жанубий Африка мустақил мамлакатларини иқтисодий ривожлантиришни мувофиқлаштирувчи конференцияга қўшилган давлатларнинг тараққиётига, шу ташкилот доирасида ҳамкорликнинг ривожлантирилишига тўсқинлик қилишга уринмоқдалар.

(ТАСС).

Сўз — қурилиш раҳбарларига

УЙСОЗЛИКДАГИ ЮТУҚ ВА МУАММОЛАР

Ўн биринчи беш йилликда Ўзбекистон пойтахтида уй-жой қурилишининг йиллик ҳажмини бир ярим миллион квадрат метрга етказишдек улкан вазифа белгиланган. Ана шу юксак маррани муваффақиятли эгаллаш учун Тошкент қурилиш Бош бошқармаси ихтиёрида янги уйсозлик заводлари ва комбинатлари, қурилиш трестлари ташкил этиляпти. Шу йилнинг баҳорида Уй-жой қурилиш тресги базасида вужудга келган 4-уйсозлик комбинати янги ҳар томонлама қулай тўққиз қаватли уй-жой биноларини бунёд этишга ихтисослашган. Комбинат бунёдкорларининг бугунги кунда олиб бораётган ишлари, уйсозликни ривожлантиришдаги ютуқ ва муаммолар ҳақида комбинат бошлиғи Ашраф Аброрович Кашипов мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

— «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981 — 1985 йилларга ҳамда 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларида **«Уйсозлик, заводсозлик комбинатларини, шунингдек қишлоқ қурилиш комбинатларини янада ривожлантириш ва техника билан қайта жиҳозлаш таъминлансин, уларнинг қувватидан тўлиқроқ фойдаланилсин.** Уй-жой қурилишининг умумий ҳажмида йирик панелли ва катта ҳажмдаги блокли уй-жойлар қуриш салмоғи оширилсин», деб таъкидлаб ўтилган.

КПСС XXVI съезди томонидан белгиланган ана шу кўрсатмаларни ҳаётга тадбиқ этиш учун республикамиз пойтахтида уйсозликни янада ривожлантиришга имкон берадиган тадбирлар амалга оширилмоқда. Янги уйсозлик комбинатининг вужудга келтирилиши уй-жой қурилиши кўламларининг янада ошиб бораётганлиги, шунингдек аҳолининг уй-жойларнинг тузилиши янада яхшиланишига, хоналарнинг ҳозир қурилаётган уйлардагига нисбатан кўпроқ бўлишига қўяётган талаблари билан изоҳланади.

Тошкентдаги турар жой ва жамоат биноларини экспериментал лойиҳалаш зонал илмий-тадқиқот институти меъморлари томонидан яратилган «148» серияли тўққиз қаватли уй-жойлар ана шу талабларга кўп жиҳатдан мос бўлиб, у мавжуд қурилаётган тўққиз қаватли уй-жойларга нисбатан бир қатор афзалликларга эга. Янги 4-уйсозлик комбинатининг йирик панелли уйсозлик заводи бинокорлик комплектларини ишлаб чиқара бошлаган бу сериядаги тўққиз қаватли уйларда беш, олти, етти ва ундан кўп хонали квартираларнинг бўлиши ҳам ҳисобга олинган. Шунингдек, бу типдаги уйларнинг барча хоналари ҳозир қурилаётган бинолардаги хоналарга нисбатан анча кенг, кўпчилик квартираларда балконлардан ташқари махсус ёзлик хоналар бўлиши ҳам кўзда тутилган. Айни пайтда бу квартираларнинг барчасига ёруғлик янада кўпроқ тушиши ҳисобга олинган.

Бундан ташқари, «148» серия яна шу томонлари билан қулайликка эгаки, уни ишлаб чиқараётган йирик панелли уйсозлик заводларини шу сериянинг истиқболли вариантларига, шунингдек 12 ва 14-16 қаватли биноларнинг комплектларини ишлаб чиқаришга мураккаб технология жараёнларини ёки реконструкциялашни амалга оширмасдан туриб, мослаштириш мумкин.

Комбинат ташкил этилиши муносабати билан ишга туширилган 4-йирик панелли уйсозлик заводи маҳсулот бера бошлади. Дастлабки ҳисоб-китобларга кўра у йилига умумий саҳни 140 минг квадрат метрлик уй-жойларни ишга туширишимконини берадиган бинокорлик комплектлари тайёрлаб бериши кўзда тутилган. Юнусободнинг СБ-4 микрорайонида, Аҳмад Дониш кўчасининг ҳар иккала томонида комбинатимиз қурувчилари томонидан янги сериядаги уй-жойлар қурилиши бошлаб юборилди. Ҳозир бу ерда 126, 108, 90, 45, 82 квартирали ўнта ана шундай тўққиз қаватли уй-жой бинолари қурилиши олиб борилмоқда. Бу уй-жойларнинг кўпчилигини шу йилнинг охирига қадар фойдаланишга топшириш белгиланган. Комбинат уйсозлик заводи мутахассислари, шунингдек қурилиш ташкилотларимиз бинокорлари янги сериядаги уй-жойларнинг бинокорлик комплектларини завод шароитида тайёрлаш ва уни бунёд этишни яхши ўзлаштириб олишди. Аммо ташкил топиш йилидаги мураккабликлар, завод уй-жой биноларининг барча элементларига бўлган талабни тўла қондиролмаётганлиги қурилиш ишларининг тезкорлик билан олиб борилишига имкон бермаяпти.

4-йирик панелли уйсозлик заводини «148» серияли уй-жойлар қуришга ихтисослаштириш ва реконструкциялаш учун 13,2 миллион сўмлик капитал маблағлар сарфланди. Бунга асосан завод йилига 125 минг куб метр йиғма темир-бетон маҳсулотлари тайёрлаши, бундан давлат 1,6 миллион сўмлик даромад олиши кўзда тутилган эди. Норматив муддатларга асосан завод 1,5 йил мобайнида ўзининг тўла қувватига эришади. Ўтган давр мобайнида завод 13 минг куб метрдан кўпроқ йиғма темир-бетон маҳсулотлари тайёрлади. Бу ҳозир қурилаётган объектлар учун етарли эмас албатта. Шунинг учун ҳам олдимизда йил охиригача 14 минг куб метр йиғма-темир бетон ишлаб чиқариш, биноларнинг томларини ёпиш учун ишлатиладиган конструкциялар тайёрлашни ўзлаштиришдек масъулиятли вазифа турибди.

Заводнинг тўла қувват билан ишлашини таъминлаш учун бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Негаки, заводнинг аниқ маромда ишлаши қурилиш ташкилотларининг объектларни ўз муддатида фойдаланишга топширишларига шароит яратади. Лекин, завод ўз ишлаб чиқариш кўламларини секинлик билан ошириб боряпти. Унинг тўла қувват билан ишлашини таъминлаш, қурилиш ташкилотларимизнинг янги сериядаги уй-жойларни ҳамшаҳарларимизга тезроқ туҳфа этишлари учун Тошкент қурилиш Бош бошқармасининг бир қатор муаммоларни ҳал этишда амалий ёрдами зарур. Чунончи ҳали уйсозлик заводи барча цехлари тўла ишга туширилгани йўқ. Бундан ташқари, заводда қурилиш хом ашёси сақланадиган омбор қуриш, бинокорлик конструкциялари ишлаб чиқариладиган участкани кенгайтириш лозим. Заводни реконструкциялаш бўйича «НИИстромпроект» институти меъморлари томонидан бажарилган лойиҳада ишчилар учун ошхона ва бошқа ёрдамчи бинолар кўзда тутилмаган. Заводнинг ишлаб турган цехлари қувватини ошириш учун ҳам, технология жараёнларини такомиллаштириш учун ҳам шу сингари ташкилий ишлар тезроқ ҳал этилиши мақсадга мувофиқдир.

Келгусида шаҳримизда уйсозлик кўламларини янада оширишга имкон берадиган, партия ва ҳукуматимиз томонидан уй-жойларни тез ва соз қуриш бўйича белгиланган вазифаларни амалга оширишда муҳим роль ўйнайдиган янги комбинат базасидаги 4-йирик панелли уйсозлик заводи ишлаб чиқариш қувватларини янада ўстиришни таъминлайдиган тадбирларнинг тезроқ амалга оширилиши бугунги кундаги энг долзарб ва масъулиятли вазифаларимиздир.

Сизга қандай хизмат кўрсатишмоқда?

ОЛҚИШГА САЗОВОР

Эргаш ўрта мактабда ўқиб юрганидаёқ троллейбус ҳайдашни орзу қиларди. Кейин Тарас Шевченко кўчасида очилган троллейбус ҳайдовчилари тайёрлаш курсига ҳужжат топширди. Эргаш меҳнатга чанқоқлиги, билимдонлиги билан курсантларга ибрат бўлди. Бўш вақтларини эса ҳаракатдаги составларни ремонт қилиш цехида ўтказди. Техника сирларини пухта эгаллашга интилди.

— Яхши ҳунар танлагансан. Бу касбга содиқ бўлсанг асло кам бўлмайсан ука, — дерди устози Василий Развозжаев Эргашнинг елкасига қоқиб.

Троллейбусни мустақил бошқаришнинг биринчи куни Эргашнинг хотирасида бир умр сақланади. Устозлар уни йўлга кузатиб қолишаркан касбини покиза сақлаш ва эъзозлашга, йўловчиларга ширинсухан ва меҳрибон бўлишга «оқ йўл» тиладилар. У Темир йўл вокзали билан Калинин майдони оралиғида қатнайдиган маршрутда йўловчиларга намунали хизмат кўрсата бошлади.

Пойтахтимизда 10-троллейбус маршрути очилиб, ҳамшаҳарларимизга яна бир кулайлик яратилди. Бу янги маршрутда ишлаш учун малакали ҳайдовчилар таклиф этилди. Эргаш эса маршрут графигини тузишда фойдали фикр ва мулоҳазалари билан актив қатнашди.

Эргаш ака маршрут ҳайдовчилари Т. Мирзаев, А. Файзиев, Р. Тиллахўжаев, И. Аббосов, А. Егоркина каби илғорлар билан бирга зиммасига олган план топшириқларини ортиғи билан адо этишга эришмоқда. Ҳар бир машинанинг узлуксиз ишлаши эса 11 — 11,5 соатга кўтарилди, йўловчилар ташиш сони 2 мингга кўпайди.

Мусобақа карвонбошиси Э. Ниёзалиев салкам 20 йилдан бери йўловчилар хизматида. Миллион километр йўлни бехатар босиб ўтган, авариясиз юрувчилар мастери ўзининг ғайрат ва шижоати билан беш йиллик йўловчилар ташиш планини 3,5 йилда маррасига етказиш учун ҳар тонг депо дарвозасидан ҳамшаҳарларимиз хизматига ошиқади.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Сиз суратда кўриб турган Анбар Акромов 20 йилдан бўён шаҳримиздаги абразив комбинатида баракали меҳнат қилиб келади. Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери бўлган бу зарбдор ишчи смена топшириқларини мунтазам равишда ортиғи билан адо этиб, ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлмоқда.

Х. Мирзакаримов фотоси.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи йиллик план-топшириқларини муддатидан илгари адо этиш учун астойдил меҳнат қилмоқда. Шу кунларда корхонада бўлган киши бу ерда кўплаб меҳнат илғорларини учратади. Шулардан бири комсомол аъзоси Наима Нишоновадир. Бирлашманинг 1-филиалида ишлаб келаётган бу тикувчи ўн биринчи беш йиллик махсус топшириқларини тўрт йилда бажаришга аҳд қилган.

М. Нуриддинов фотоси.

Шундай одамлар бор бўлсин

ВЕТЕРАН ҲАМОН САФДА

Цех ишчиларининг чеҳраларидан нур ёғилиб, байрамона кайфиятда эдилар. Бунинг боиси бор эди, албатта. Пардозлаш цехининг ветеран ишчиси, заҳматкаш инсон Хуснулла ака Гатьятов бугун пенсияга кузатилмоқда. Давранинг тўрида, цех бошлиғининг ёнида бугунги шодиёнанинг «бош айбдори», 37 йиллик меҳнати шу коллективга сингган Хуснулла ака ўтирибди. У анчагина ориққан, бўйдор сўлгин пешонасини ажинлар босган, аммо ҳамон бели бақувват, билагида кучи кўп, меҳнатсевар инсон. Ҳамкасблари унинг шаънига айтаётган илиқ сўзларга, табрикларга илтифот билан қўлини кўксига қўйиб, мийиғида жилмайганча «Раҳмат, раҳмат азизлар!» дегандек бошини силкиб қўяр, аҳён-аҳёнда қадрдон ҳамкасбларига, ўз шогирдларига сезилар-сезилмас кўз қирини ташлаб қўярди. Столнинг устида эса цех партия ташкилоти, касаба союз ҳамда комсомол ташкилотлари номидан, ҳамкасблари, шогирдлари номидан тақдим қилинган совға-саломлар ҳамда гулдасталар... Хуснулла ака гулларнинг хушбўй ҳидидан сармаст бўлганча ширин ҳис-туйғуларга, узоқ йилларга чўмиб, ўтмишини, босиб ўтган ҳаёт йўлини бирма-бир кўз ўнгидан ўтказа бошлади...

У меҳнат фаолиятини тери ошловчиликка шогирдликдан бошлади. У пайтлар Улуғ Ватан урушининг қизгин палласи, Совет Армияси немис-фашист газандаларни Москва остоналарида тор-мор қилиб, уларни мамлакатимиздан ҳайдаб чиқаришга киришган пайт.

Ўшанда ўн олти ёшлик ўсмир Ватан олдида турган масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда кекса ишчилар билан баравар меҳнат қилиб, ўзига топширилган вазифани сидқидилдан бажаришга ҳаракат қилди. Ишчилар дам олмасдан фронт буюртмаларини ўз муддатида бажариш учун 12-14 соатлаб меҳнат қилишар, баъзи пайтлари уйларига ҳам бормасдан, цехнинг ўзида тунаб қолишар эди. Улуғ Ватан уруши даври ёш Хуснулла учун оғир синов йиллари бўлди. У мамлакат ичкарисидаги меҳнат фронтида зарбдорларча тер тўкиб, тез орада ўз касбини мукаммал эгаллаб олди. Қисқа вақтда малакали тери ишловчи бўлиб, шогирд тайёрлайдиган даражагача етди.

— Ҳа, чиндан ҳам ўша пайтлари қийин бўлган эди, — дейди ветеран ишчи, олий разрядли тери ошловчи Хуснулла ака Гатьятов — Биринчидан, коллектив асосан ҳали кўнчилик сир-асрорларидан хабардор бўлмаган йигит ва қизлардан иборат эди. Малакали ишчиларимизнинг кўпчилиги фронтда эдилар. Иккинчидан, цехимиздаги асосий ишлаб чиқариш жараёнлари механизациялаштирилмаган, қўл кучи устун турар эди. Шундай қийин вазиятда биз ўз вазифамизни шараф билан уддалардик.

Ҳозир фан ва техника гуркираб ривожланиб бормоқда. Шунинг учун мамлакатимиздаги кўпгина саноат корхоналарида қўл меҳнатига ўрин қолмаган. Бизнинг корхонамизнинг ишлаб чиқариш қуввати ҳам йилдан-йилга ортиб бормоқда. Цехлардаги кўпгина эски дастгоҳ-ускуналар алмаштирилиб, ўрнига энг замонавий дастгоҳлар ўрнатилмоқда. Жумладан, бизнинг цехимизда ҳам яқин вақт ичида Чехословакиядан келтирилган учта дазмоллаш ҳамда иккита тери ошлаш машинаси ўрнатилди. Натижада цехда меҳнат унумдорлиги анча ортди.

Шундай одамлар борки, ўзларининг юриш-туриши, ҳатти-ҳаракати, аҳлоқ-одоби, меҳнатсеварлиги, камтаринлиги, хуллас, ўзининг барча одамийлик фазилатлари билан бошқаларда ўзига нисбатан ҳавас, ҳурмат туйғусини уйғотади. Уста кўнчи Хуснулла ака Гатьятов ҳам энг яхши хислатларини ўзида мужассамлаштирган инсонлардандир. Ҳозирги кунда Хуснулла ака 1982 йилнинг март ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Унинг кўксини «Беш йиллик зарбдори», «Социалистик мусобақа ғолиби», «Коммунистик меҳнат зарбдори» нишонлари ҳамда бир қанча медаллар безаб турибди. У шу кунларда яна бир юксак социалистик мажбурият — ўн биринчи беш йиллик планини уч ярим йилда бажаришга аҳд қилди.

Шогирдлари баъзи пайтлари ҳазил аралаш Хуснулла акага: «Салкам 40 йил меҳнат қилибсиз. Энди дўппини яримта қилиб, даврингизни суриб юрмайсизми?», дейишса, у: «Болаларим, менинг суягим меҳнатда қотган. Шу коллективда тарбияланиб, вояга етдим, меҳнатда камол топиб, бола-чақали бўлдим. Энди қандай қилиб коллективимни ташлаб кета оламан. Мен ишчиман, шунинг учун ҳам ҳаётимнинг сўнгги нафасигача ишчи бўлиб қоламан», дейди.

Ҳа, устоз кўнчи яна ҳамкасблари сафида қолиб, ўнлаб шогирдлар етиштиради. Шогирдлар ўз навбатида катта ҳаётга олиб чиққани учун устозлари Хуснулла акадан бир умр миннатдор бўлиб юрадилар.

И. ЗОИРОВ,
«Ўзбекистон» сунъий ва табиий кўн ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли кўн заводи ишчиси.

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Шўрчи районидаги Қизилтепа қишлоғи оқсоқоли Эшқобилбобо Раҳимовнинг ҳовлиси ҳамма болалари, невараларини ва чевараларини аранг сиғдирди. Улар Эшқобилбобонинг юз йиллик юбилейи билан муборакбод этиш учун йиғилишган эди. Оқсоқолнинг оиласи катта — бир юз йигирмадан кўпроқ одам бор. Уларнинг ҳаммаси мактабда таълим олишган, қирқ киши эса олий ўқув юртлари ва техникумларни тамомлаб Сурхондарё ва қўшни Тожикистон халқ хўжалигининг турли тармоқларида меҳнат қилишмоқда. Эшқобилбобонинг ўзи ҳам тиниб-тинчимайди — молларни парвариш қилади, деҳқон хонадонида зарур бўлган бошқа ишларни бажаради.

⁂

Чортоқ район марказида яна бир дорихона пайдо бўлди. Бинокорлар уни муддатидан бир ой барвақт фойдаланишга топширдилар. Наманган областида эса ҳозир жами янги барпо этилган саккизта типовой район, ўнлаб қишлоқ дорихоналари, кўпгина медицина дўконлари бор. Областнинг исталган аҳоли пунктида дори-дармонларини, санитария ва гигиена буюмларини харид қилиш мумкин.

(ЎзТАГ).

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

БИРИНЧИ БИТИРИБ ЧИҚИШ МАРОСИМИ

ХАНОЙ. Шимолий Вьетнамнинг Уонгби шаҳридаги кончилик ҳунар-техника билим юртида дастлабки битириб чиқишга бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтди. Танлаб олинган касбларнинг барча «сирларини» Совет ва Вьетнам ўқитувчиларининг ёрдамида эгаллаган 300 га яқин битирувчи Совет — Вьетнам дўстлиги номидаги билим юртини тугаллаганлик тўғрисида диплом олишди.

Шу муносабат билан ўтказилган митингда сўзга чиққан кишилар таъкидлаб ўтишганидек, Совет Иттифоқининг ёрдамида ташкил этилган ҳунар техника билим юрти интернационал ўқитувчилари коллективининг муваффақиятли иши СССР билан ВСР қардош халқлари ўртасидаги қалин дўстлик ва ҳар томонлама ҳамкорликнинг ёрқин намунасидир. Республика кўмир саноатининг ёш мутахассислари ҳосил қилган билимларимиздан ўз мамлакатимизнинг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг бахт-саодати йўлида тўла самара билан фойдаланамиз, деб йиғилиш аҳлини ишонтирдилар.

Икки йил муқаддам ташкил қилинган билим юртимиз барча зарур ўқув қўлланмалари билан таъминланган, деди ТАСС мухбири билан суҳбатда Уонгбидаги ҳунар техника билим юртининг директори Динь Хиу Тхюет.

Билим юртида ишлаётган совет ўқитувчиларининг фидокорона меҳнатини алоҳида қайд этиш лозим, деб таъкидлади у.

ВСР. Дарлак вилояти Вьетнамнинг тоғлик районида жойлашган. Бу ерда хмонг, дао, нунг, тай ва бошқа миллатлар яшайди. Кейинги йилларда бу ернинг аҳолиси ўтроқ ҳолда яшай бошлади. Оилаларнинг учдан икки қисми қишлоқ хўжалик кооперативларига бирлашди. Қишлоқларда мактаблар, касалхоналар, болалар боғча ва яслилари, магазинлар қурилди.

СУРАТДА: Дарлак вилоятидаги Тур қишлоғи.

ВИА—ТАСС фотоси.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

КОБУЛ. Афғонистон пойтахтида Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмаси доимий бюросининг мажлиси тугади. Мажлисда жаҳоннинг турли мамлакатларида, шу жумладан Фаластин, Вьетнам, Миср, Покистон, Эфиопия, Ҳиндистон, Сенегал, Совет Иттифоқидан келган тараққийпарвар адиблар иштирок этдилар. Осиё ва Африка ёзувчилари уюшмаси доимий бюроси Афғонистон халқининг империализмга, гегемонизмга ва шу региондаги реакцияга қарши курашини қўллаб-қувватлаган резолюция қабул қилди, шунингдек уюшманинг 1982 — 1983 йиллар учун ҳаракат программасини белгилади.

⁂

БАЙРУТ. Яман Халқ Демократик Республикаси ташқи ишлар министри Салим Солиҳ Муҳаммад АҚШнинг Яқин Шарқда олиб бораётган сиёсий йўлини қоралади. У Ливаннинг «Ас-сафир» газетаси мухбири билан қилган суҳбатида Вашингтон араб мамлакатларига, шу жумладан, ЯХДР ва ЯАРга қарши кенг кўламда фитна ва қўпорувчилик ишларини тинмай уюштираётганлигини айтди. С. С. Муҳаммад Уммон султонлиги раҳбарларини кескин танқид қилди. Маълумки, Уммон қуролли кучлари ЯХДРга қарши агрессив ҳуружлар қилмоқдалар. Уммон Америка билан Мисрнинг биргаликдаги ҳарбий машқлари бошланиши билан АҚШ хомийлигида Демократик Яманга қарши бир қанча иғвогарлик ҳуружлари қилди.

Министр Яқин Шарқдаги можарони бартараф этиш масаласида Совет Иттифоқининг тутган принципиал мавқеига юксак баҳо берди.

⁂

АНҚАРА. Туркия соғлиқни сақлаш министрлиги Туркия пойтахтида бундан 15 кун олдин бошланган ич терлама касали натижасида 12 киши ўлди, деб хабар беради. Анқара аҳолисидан 900 дан ортиқ киши касалхоналарга ётқизилган. Канализация ва сув таъминоти системаси бўлмаган қашшоқлар яшайдиган кварталларда касаллик тарқалганлиги аниқланди. Анқаранинг медицина маъмурлари шаҳар аҳолиси ўртасида терламага қарши эмлаш кампаниясини ўтказа бошладилар.

⁂

ҚОҲИРА. Миср билан Исроил ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш жараёни Мисрнинг ижтимоий ва маданий ҳаётида кўпгина салбий ҳолатларга сабаб бўлмоқда. Жумладан, Миср билан муносабатларнинг яхшиланганлигидан фойдаланиб Исроилдагилар порнографик суратларни тарқата бошладилар.

«Ал-аҳром» газетасининг хабар беришича, Миср полицияси Қоҳира районларидан бирини текшириб чиққанда чайқовчилардан Исроилда чақирилган 240 минг долларлик «уятсиз магнитофон ёзувлари» ва порнографик адабиёт мусодара қилдилар. Миср қонунлари мамлакатда порнографик суратлар ва ёзувларни тарқатишни қаттиқ ман қилган.

Миср таможня ходимлари Ал-ариш шаҳрида Мисрга 400 бриллиант ва қимматбаҳо тошларни олиб келишга уринган исроиллик «турист»ни қўлга олдилар, деб хабар беради «Ал-аҳром» газетаси.

Миср матбуоти иккала мамлакат ўртасидаги «сулҳ» шартномасига мувофиқ Миср Араб Республикаси билан Исроил ўртасида чегара очиб қўйилганидан кейин Ал-ариш шаҳри яширинча савдо, жумладан наркотик моддалар билан савдо қилишнинг катта марказига айланганлигини уқтириб ўтади.

ИРҚЧИЛАР «ЛИБЕРАЛЛАШМОҚДАЛАР»

ЛОНДОН. ЖАРнинг ирқчи маъмурлари мамлакатнинг африкалик аҳолисига қарши репрессияларни кучайтирмоқдалар. Бу ерда чиқадиган «Саут» журналининг далолат бериб ёзишича, бундан буён «Рухсатномалар тўғрисидаги қонун» деган машъум қонунни бузганлиги учун аввалгига қараганда 5 баравар кўп жарима солинади. «Апартеидни мустаҳкамлаши» лозим бўлган бошқа маъмурий чоралар ҳам жорий этилиш арафасида турибди.

Ирқчилар пропагандаси режим гўё «либераллаштирилмоқда», деб даъво қилаётганига қарамай, деб уқтиради журнал, апартеид ҳозирги шароитларга мослашмоқда холос. Претория маъмурлари миллион-миллион африкаликларни бантустанлар деб аталган резервацияларга зўрлик билан кўчириш сиёсатини ҳамон ўтказиб келмоқдалар. ЖАР территориясининг 13 процентида қабилаларга қараб ана шундай бантустанлар ташкил этилган.

Аҳолиси жуда кўпайиб кетган бантустанларда яйловлар ҳам, унумдор ерлар ҳам етишмаяпти, деб ёзади «Саут» журнали. У ердаги одамлар қашшоқликда яшаб, бир бурда нон қидириб, шаҳарларга жўнаб кетишга мажбур бўлмоқдалар. Аммо «Рухсатномалар тўғрисидаги қонун» деб аталган ваҳшиёна қонун қора танли гражданларнинг «фақат оқ танлилар учун» белгиланган районларда махсус рухсатномасиз юришларини таъқиқлайди.

Ирқчилар, деб ёзади «Саут» журнали, масалан Кейптаун каби шаҳар умуман «қоралар»дан батамом тозаланиши кераклигини орзу қилмоқдалар.

ЖИДДИЙ ТАҲДИД

ДЕҲЛИ. Қўшни мамлакатлар энг янги қурол-яроғларни зўр бериб кўпайтираётганлиги ва Ҳинд океанида кескинлик кучайиб бораётганлиги Ҳиндистоннинг хавфсизлигига жиддий таҳдид солмоқда. Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ҳукмрон Ҳиндистон миллий конгресси партиясининг Махараштра штатидаги ташкилоти активлари билан учрашувда шуларни айтди. Ташқи агрессия хавфи кучайиб бораётган бир шароитда, деб таъкидлади Бош министр, ҳукумат мамлакатнинг мудофаа қобилиятини юксак даражада сақлаб туриш учун зарур чораларни кўрмоқда. Ташқи ва ички реакция кучлари ўз ҳаракатларини активлаштириб юборган ҳозирги пайтда, унинг сўзларига кўра, партия билан халқ сафларининг бирлиги ғоят муҳим заруратдир. Индира Ганди мамлакат қуролли кучларини душман кучларининг Ҳиндистон чегараларидаги ҳар қандай кирдикорларига зарба беришга тайёр бўлиб туришга даъват этди.

АРАБ ХАЛҚЛАРИГА ТАҲДИД

БАЙРУТ. Исроил босиб олган араб территорияларида иш кўраётган муниципалитетлар, касаба союз, жамоат ва ёшлар ташкилотлари араб давлатларига мурожаат этиб, «Фаластин халқи ва барча араб халқларининг асосий душмани» — Қўшма Штатлар билан муносабатларни узишга даъват қилдилар.

Фаластиннинг ВАФА информация агентлиги Вашингтон билан Тель-Авив ўртасида «стратегик ҳамкорлик» тўғрисида битим тузилганлиги муносабати билан бу ерда тарқатилган хитобномада шунга даъват этилганлигини хабар қилди. Мазкур битим, дейилади хитобномада, араб давлатларининг хавфсизлигига жиддий таҳдид солади, Исроил экспансиячиларини яна иғвогарликлар қилишга рағбатлантиради.

ФАҚАТ БОЙЛАР УЧУН

ВАШИНГТОН. Қўшма Штатларда медицина хизмати ҳақи тўхтовсиз ортиб бормоқда. Америка касалхоналар уюшмаси тайёрлаган докладга кўра, шу йилнинг ўзидаёқ мамлакатда шошилинч медицина ёрдами кўрсатиш бўлимларида даволаниш ҳақи ўрта ҳисобда 18 процент ошиб, ҳозир кунига 356 долларни ташкил этади. Йирик шаҳарларнинг кўпчилигида бу ҳақ яна ҳам юқори: масалан Лос-Анжелесда кунига 687 доллар, Вашингтонда 617 доллар тўлаш керак.

ФОЖИАЛИ ҲОДИСА

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахти чеккасида фожиали ҳодиса юз берди. Дунёдаги катта миноралардан бири — 70 метрдан ҳам баландроқ қутб минор ичида тўсатдан чироқ ўчиб қолди. XII асрда қурилган ва машҳур меъморий ёдгорликлардан бири бўлмиш шу миноранинг тутқичсиз айланма ғишт зинасидан шу пайтда юзлаб кишилар кўтарилаётган ва тушаётганди. Улар миноранинг тепасидаги томоша майдонидан атроф теваракни кўргани келгандилар. Шундай қилиб қоронғида кимнингдир оёғи тойиб кетди ва одамлар пастга думалаб туша бошлади. Натижада 50 дан ортиқ киши нобуд бўлди ва 100 дан ортиқ киши жароҳатланди.

Фожиа муносабати билан Ҳиндистон парламенти мажлисни тўхтатди. Бош министр И. Ганди ва Ҳиндистоннинг бошқа раҳбарлари ҳалок бўлганларнинг оилаларига ҳамдардлик изҳор қилдилар.

БИРДАМЛИККА ДАЪВАТ

КОБУЛ. Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари уюшмаси доимий бюросининг бу ерда бўлиб ўтган мажлиси қатнашчилари жаҳон ёзувчиларини апрель революциясини амалга ошириб, янги илғор демократик жамият барпо этаётган мард афғон халқи билан бирдамлик изҳор қилишга даъват этдилар. Улар қабул қилган резолюцияда АДР империализм, реакция ва гегемонизм кучларига қарши, озодлик ва мустақиллик учун кураш олиб бораётганлиги қайд этилади. Биз, Осиё ва Африканинг турли мамлакатларидан келган ёзувчилар, дейилади резолюцияда, АҚШ бошчилигидаги империализм, бир группа, реакцион давлатлар, хитойлик гегемончилар бошлаган разил уруш афғон халқига нақадар мислсиз кулфатлар келтираётганлигининг гувоҳлари бўлдик.

Уюшма доимий бюросининг аъзоларини АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион Кенгашининг Раиси Б. Кармал қабул қилди. Учрашув чоғида у АҚШ, Хитой, Миср ва бошқа баъзи давлатларнинг жиноий қилмишларини қатъий қоралади. Империализм, гегемонизм ва реакция кучлари ишлаб чиққан режаларга мувофиқ муайян доиралар Афғонистон Демократик Республикасини дунё харитасидан супуриб ташлашни истардилар. Аммо улуғ Совет Иттифоқи деб таъкидлади Б. Кармал АДР қонуний ҳукуматининг илтимосига биноан ҳаракат қилиб, бизнинг халқимизга ғоят катта интернационал ёрдам берди. Ана шу ёрдам бўлмаганида бугунги кунда мустақил ва эркин Афғонистон бўлмас эди. Мамлакатимиз халқи бунинг учун КПССга, совет халқига ва СССР Ҳукуматига жуда катта миннатдорчилик изҳор қилади, деди Афғонистон раҳбари.

АГАР ҚИЛЧА НИЗО БЎЛСА
ОДАМДА,
ЙЎҚОЛУР ОСОЙИШ, ТАРТИБ
ОЛАМДА.
ЮЗ ХУМДА ТИНИҚ СУВ БЎЛСА,
БАРИНИ —
АЧИТАР НИМ ТОМЧИ СИРКА БИР
ДАМДА.
Абдуқодир БЕДИЛ.

Одоб-ахлоқ ҳақида оқшом суҳбатлари

№ 27

Оила даврасида

РАШК ЎТИ ЁМОН

Ғуломжон бошлиқни бошқармада бўладиган йиғилишга элтиб қўйди-да, орқасига қайтди. Икки соатдан кейин мажлис тугашига яна шу ерга қайтиб келиши керак. Гаражга борсамикан? Шахмат сурушаётган оғайнилари қайтиб кел, деб зорини қилишганди... Яхшиси уйига боради.

У йўл-йўлакай бозор қилди, боғчага кирди. Болаларини олдига солиб қувноқ келаётган эрини кўриб Солияхон хурсанд бўлиб кетди. Бироқ, Ғуломжоннинг қўлидаги машина калитини кўрди-ю, хафсаласи пир бўлди. Хотинининг бундай одатларидан юраги безиллаб қолгани учунми:

— Бошлиқ мажлисда... Бир оздан сўнг уни уйига элтиб қўйишим керак... Ғир этиб қайтиб келаман, — деди жон ҳолатда Ғуломжон.

— Ёш боламанмикки, нуқул мени алдайсиз... Соат олтидан кейин иш, мажлис нимаси-я, — деди энсаси қотиб хотини.

— Ойнинг охирида кўпинча шунақа мажлис бўлиб туради-да...

— Тунови кечқурун кетганингизда ойнинг ўртаси эди-ку...

— Унда ревизия бор эди.

— Душанба куничи?! — Солияхон эрини нақ гуноҳ иш устида қўлга туширган одамдай ғолибкорона қараб турарди.

У хотинининг тергов-қистовидан довдираб, бир оз ғулдиради-да, кейин ўзини қўлга олиб:

— Нима гуноҳим борки, ҳадеб сизга тергов беришим керак. Бу уйда тинчлик борми, йўқми ўзи, — деди тутоқиб.

Хотини лом-мим демади. Эрига орқасини ўгириб олди. Ғуломжон бўлса, Солияни ўзига қаратди-да, кўзларига боқди:

— Наҳотки сизни, донадек уч боламни бировга алмаштирсам... — ўпкаси тўлиб турган Ғуломжоннинг кўзларида аллақандай гинахонлик бор эди.

Солиянинг кўнглини бу ҳам юмшатолмади. У бошқа уйга кириб кетди. Бир оз ўтиб эр хотинига яна юзланди:

— Келинг, яхшиси бир қўлбола палов қиламиз. Мен сабзи тўғраб бераман...

— Ош экану, кўнглимга қил ҳам сиғмайди, — чимирилди хотин.

— Унда ўзим қиламан.

— Одамнинг тили қисиқ бўлгандан кейин ош экан-у, ундан каттасига ҳам йўқ дермиди...

Ғуломжон хаҳолаб кулиб юборди. Беихтиёр ўртокларининг гапи ёдига тушди: «Севадики, рашк қилади-да»...

— Э, севги шундай бўладиган бўлса, — тутоққанди ўшанда Ғуломжон. Ўшанда ҳам Солия уни шундай хит қилиб юборгандики...

Ғуломжон ишдан қайтса, Солияхоннинг қовоғидан қор ёғаяпти. Қозон сувга ташланган, болаларга кун йўқ...

— Тинчликми, — сўради Ғуломжон.

— Яхшиси бу саволни ўзингизга беринг, ҳа ўзингизга, — йиғи аралаш бақириб юборди хотини. Кейин уйни бошига кўтарди. Гаплари пойма-пой, беўхшов эди. Ғуломжон эса карахт, ҳеч нарсага тушунолмасди.

— Ўзингизни гўлликка солманг. Машинангизда ўтирган номозшоматлас кўйлакли ким эди, а? Қайси ўйнашингиз? — аюҳанносини солди хотин.

— Э, гап буёқда денг, — деди Ғуломжон ўзига келиб.

— Ҳа, гап шунда... Тағин қўшнилар кўришибди-я. Ер ёрилмадию, мен унга кириб кета қолмадим, — ҳамон йиғи-сиғидан тўхтамасди хотини. — Қингир иш қирқ йилдан кейин ҳам очилади, ҳа, очилади...

— Бўлди, бўлди деяпман, — Ғуломжон зарда билан ўрнидан туриб кетаркан, дир-дир титрарди:

— У кадрлар бўлими бошлиғи, — деди жаҳл билан гапида давом этаркан. — Муҳим ҳужжатини бошқармага ўз қўли билан топшириши керак эди. Керак бўлса телефонда билиб олинг. Мен шофёрман. Иш юзасидан машинага кимлар чиқиб тушмайди. Ҳар бирига жанжал-тўполон бўлаверса, қаёққа қочиб қутулай...

Хотини орқаворотдан бу ҳақда сўраб суриштирдими, йўқми, ҳар қалай шу-шу анча вақтгача унинг ғиди-бидиси камайиб қолди.

Шу хотинининг гапига кириб, бинойидек ишини ташлади. Илғор таксист эди. Ҳали ундан, ҳали бундан рашк қилавериб, хотини жонини халак қилди.

— Шу ишни ташласам, қулоғим тинчийдими? — деди-да, корхонага шофер бўлиб ишга ўтиб кетди.

Унга теккан касал кўринади. Мана яна ўша ҳангома. Хотини билан бир жойга бошлашиб боришни ўйласа, юраги орқасига тортади, негаки, албатта уришиб қолишади. Палончига бунча тикилмасангиз, палончи билан бирам қуюқ сўрашдингизки, деб пичинг қилади.

Ахир турмуш қурғанига олти кун эмас, олти ой эмас, олти йил бўлса-ю, ораларида ишонч бўлмаса?! Шу ҳам оилами, шу ҳам ҳаётми?! Ғуломжон хаёл билан сабзини тўғраб қўйганини билмай қолди. Соатига қараса, борадиган вақти бўлиб қолибди. Шошиб йўлакка чиқди. Болалари онаси билан отасининг жанжалидан бехабар ўз хоналарида шодон ўйнашяпти. Уларга қўшилиб кетгиси келди-ю, бошлиқни куттириб қўйишдан ҳижолат чекиб, ташқарига шошди. Кўча эшик очилмади. У қулф эди. Калитни Солияхон қўлида ўйнаб турарди.

— Қани, жононингиз ҳам сизни бир кутсинчи, — совуқ илжайди у.

Ғуломжонга у шу тобда бирам хунук кўриниб кетдики.

— Калитни беринг, — деди.

— Бермайман...

— Беринг, беринг деяпман, — деб Ғуломжон хотинининг олдига кириш учун ботинкасини ечаётгач эди, у шиқ этиб эшикни ичидан қулфлаб олди. Энди гапнинг фойдаси йўқ эди. Мажлисдан чарчаб чиқиб, хуноби ошиб кутиб турган бошлиқ Ғуломжоннинг кўз олдига келди. Нима қилиш керак? У балкондан пастга қаради. Ниҳояти уч қават. Бир куни Солияхон уй калитини ташламай кетганда ҳам шу балкон орқали уйига кириб олган эди. Сув оқадиган тарновларни ушлаб, ерга тушиб олади. Ишқилиб, вақтида етиб борса бўлгани. У балкондан сакраб, тарновдан тушиб турган темирга оёғини қўйди, қўйди-ю ерга қараб шўнғиб кетди.

Асфальт йўлка устида ойдек Ғуломжон чала жон ётарди. Қўни-қўшнилар, ҳамма бошида парвона, ҳамма кўмакка ошиқарди-ю, ҳеч кимнинг қўлидан ёрдам келмасди. «Тез ёрдам» етиб келгандагина тепадан сочини ёйиб Солия тушиб келди, кетида болалари... Роппа-роса бир суткадан сўнг Ғуломжон касалхонада ҳаётдан кўз юмди.

Бахти-баҳори рашк ўтида ёниб кетган Солиянинг фарёди оламга сиғмасди. Унинг кўзи очилганди, лекин бу кўз қурғур жуда кеч очилди! У эрининг қотили. Болалари, умр йўлдошининг жигарбандлари, дўст-ёрлари олдида нима деган одам бўлди. Уларнинг кўзига қандоқ қарайди. Виждон азобига қолди-ку. Шу алпозда яшашга бардоши етармикан, ҳаққи борми?!

Шубҳа, ишончсизлик, нодонлик одамни яхшиликка бошлаганми?! Йўқ, йўқ, албатта. Суҳбатимиз мавзуси рашк ҳақида. Ҳа, лекин мақсад инсон табиатидаги рашк туйғусини тарозуга солиш ҳам, бу ҳақда баҳс юритиш ҳам эмас. Бу бошқа масала. Бу ҳақда донолар қолдирган ажойиб фикрлар, рисолалар, бадиий асарлар бор. Ҳаётда бунга мисоллар ҳам жуда кўп.

Юқоридаги оилавий драма эса бахтиёр турмушга оғу солиб, хонадон чироғини ўчирадиган, оилани заҳарлайдиган, умрнинг заволи рашк ўтига қирон келсин деб юборишга мажбур этади. Бундай рашк фаровон ва ширин турмушимизнинг қузғуни. Уни таг-томири билан суғуриб ташлайдиган нарса эса инсондаги ички маданият, маънавий камолотдир. Руҳи ва қалби пок одам эса бундай иллатлардан ҳамма вақт юқори бўлади.

Дилбар МАҲМУДОВА.

Ишхона — иккинчи уйимиз

ШИРИН СЎЗ СЕҲРИ

Дўстлари табригидан боши осмонга етган Салимжонни кутилмаганда бошлиқ чақириб қолди. Йигит турли хаёл билан дермантин қопланган катта эшикни қия очганда, Боқи Боқиевич нималарнидир ёзиб ўтирарди.

— Мумкинми?

— Киринг.

Бошлиқ ручкани стол устига қўйиб, аста бошини кўтарди. Салимжонга хўмрайиб қаради.

— Нима, бу ер сизга каптархонами?

Тўсатдан берилган ноқулай савол йигитни гангитиб қўйди. Нима дейишини билмай, жим қолди.

— Нега ишга кеч келасиз?

— Бугун шунақа бўлиб қолди. Келинингизнинг... Туғруқхонага олиб борган эдим... Фарзанд кўрдик, — деди Салимжон қизариб-бўзариб.

— Яхши... Бугун туғруқхонага олиб борасиз, эртага у ердан олиб келасиз. Қарабсизки, яна иш ўлда-жўлда, шунақами?

Салимжон ўтирган ерида қотиб қолди. Қалби бирдан музлаб кетди. У назарида ҳозир бошлиқ мени бу шодиёна кун билан табриклар, илиқ сўзлар айтиб, ҳузуридан чиқариб юборар, деб ўйлаган эди. Йўқ, бундай бўлмади.

— Менга қаранг, биз учун энг муҳими план. Қолган иш кейин бўлаверади — чимирилиб сўзида давом этди бошлиқ. — Одатимни биласиз, энг ёмон кўрганим интизомсизлик. Иккинчи бу ҳол такрорланса, сиз билан бошқача гаплашаман.

Салимжон қандай қилиб хонадан чиқиб кетганини билмайди. Ўртоқларининг «тинчликми» деган сўзидан бироз ўзига келди-ю, лекин бир сўз демай қўл силкиб қўя қолди.

«Тавба, бу қанақа одам ўзи? Наҳотки план деган сўз фарзанд кўриш бахтидан устун бўлса? Тўғри, план керак. Бу ҳаммамиз учун муҳим. Лекин инсон ҳаётида йиллар ўтиб рўй берадиган бунақа бахтли кунни план сўзи билан қориштириш инсофданми? Қувончингни бурнингдан ноҳақ булоқ қилиб туришса, қанақа қилиб ишга қўлинг борсин».

Негадир шу тобда Салимжоннинг хаёлига яқинда бўлиб ўтган бир воқеа жонланди. Унинг мактабдош дўсти Абдуфаттоҳ тасодифан касалхонага тушиб қолди. Салимжон бу хабарни эшитиб, дўстини кўргани касалхонага келса, унинг ёнида икки киши ўтирарди.

— Ўғлим, — деди улардан кексароги, — мен докторлар билан гаплашдим. Яхши бўлиб оёққа туриб кетади, дейишяпти. Дард шунақа тез келади-ю, кетиши қийин бўлади. Бундай вақтларда инсон чидамли бўлиши керак. Ўзингни бардам тут, ҳеч нарсани ташвиш қилма. Тезроқ тузалиб қайтсанг, биз учун катта бахт.

Улар узоқ хайрлашиб чиқишди. Кейин мен палатага кирдим. Дўстимнинг кўзидаги ёшларни кўриб, бир зум саросимага тушиб қолдим. Очиғини айтсам, қўрқиб кетдим. Кейин билсам, бу қувонч ёшлари экан.

— Директоримиз, — деди у ўзини тутиб олгач. — Шундай катта одам мендек оддий бир ишчини кўргани келибди. Ўзиям жуда одамохун, камтарин, ишбилармон, бировларнинг дилини ранжитмайдиган инсон-да. Шунинг учун биз ҳам у кишини юракдан севамиз. Бир гапини икки қилмаймиз. Шу одам бизга директор бўлибдиларки, корхонамиз ҳамиша илғор. Ўйлаб турсам, ширин сўзнинг чиндан ҳам сеҳри борга ўхшайди.

Ҳа, тўғри. Ширин сўзнинг сеҳри бор. Мен буни ҳаётимда бир неча бор кузатганман. Олдинги ишлаган ишхонамда Каримжон деган бир йигит бўларди. Ишга унчалик рўйхуш бермасди. «Қўлдан чиққунча, эгасига етгунча» қабилида иш тутарди. Ҳамиша бировлар устидан шикоят қилгани қилган. Гўё унинг бир ўзи тўғри-ю, қолганлар ўғри эди. Бунинг устига ҳар куни ичарди. Бир куни умумий мажлисда Каримжоннинг камчиликларини муҳокама қилдик. Шунда кўпчилик уни ерга қориштириб ташлади. Бунақа ишчининг бизга кераги йўқ, дейишди. Энг сўнггида бошлиғимиз туриб, уларга қарши чиқди.

— Йўқ, — деди у, бизга Каримжон керак. Наҳотки шундай катта коллектив бир ёш ишчини тарбиялай олмаса. Бу аввало бизнинг камчилигимиз ҳисобланади.

Хуллас бошлиғимиз Каримжон ҳақида илиқ, самимий сўзлар айтди. Уни илғорлардан ўрнак олишга чақирди. Айниқса, бир нарса Каримжоннинг эсидан сира чиқмаса керак. Корхона ишчилари учун қайсидир бир магазиндан гўшт келтиришди. Ҳаммага етган гўшт. Каримжонга етмай қолса бўладими? Тўпалон бошланди. Бунинг устига бошлиғимиз келиб қолдилар. Ҳамма жим.

— Тинчликми?

Кимдир воқеани тушунтириб кетди. У киши завқланиб кулдилар.

— Шунга шунча тўпалонми, — дедилар ниҳоят. — Менга гўшт кераkmас, ўша гўштни Каримжонга беринглар. Арзимас гўшт «туҳфа»си Каримжон ҳаётида ўчмас из қолдирди. Шу баҳонами, ёки боягн илиқ гаплар таъсирими Каримжон бирдан ўзгариб қолди. Ширин сўзнинг сеҳрини ана ўшанда яна бир ҳис этгандим.

Хулоса қилиб шуни айтиш мумкинки, қаерда соғлом ақл, тадбиркорлик, одамийлик бўлса, ўша ерда ҳамиша яхшилик, кўтаринки вазият бўлади. Уйимиздаги ширинсуханлик қанчалар кўнгилни кўтарса, ишхонадаги ширин муносабатлар ҳам руҳимизни шунча тетиклаштиради. Иш унумига унум, соғлиғимизга соғлиқ қўшади.

Т. НУРИДДИНОВА.

«ИНСОН — ҲАЁТ ГУЛТОЖИ» АНКЕТАСИ

саволларига Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти ва республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати шоир Абдулла ОРИПОВ жавоб беради:

1. Инсонийлик деганда қайси фазилатларни тушунасиз?

2. Қандай одамни ёмон кўрасиз ва нима учун?

3. Умрингиздаги энг бахтиёр дамларни айтсангиз.

4. Эътиқод масаласига қандай қарайсиз?

5. Оилада, фарзандларга муносабатда энг муҳим нарса нима деб ҳисоблайсиз?

6. Бўш вақтингизни қандай ўтказасиз?

1. Анкетадаги саволлар билан танища туриб, хаёлимга дафъатан бир гап келди. Ажабо, худди шу саволлар билан беш юз йил илгари яшаб ўтган бирор ўтмишдошимизга мурожаат қилинганида у нима деб жавоб берган бўлур эди? Масалан, улуғ бобомиз Навоий нима деб жавоб берар эди? Қарангки, биринчи саволга Навоий бобомиз сира ўлмас бир жавобни айтиб кетган экан:

Одами эрсанг дема-
гил одами,
Оникнм, йўқ халқ
ғамидин ғами.

Одатда одам муҳтожлик сезган онларида ўзига ҳамдард, ҳамфикр бўлган кишини энг инсоний шахс деб билади. Кимдир тўйида тўйдош бўлганни, кимдир азада азадош бўлганни... Мен эса инсонийликнинг биринчи белгиси самимият деб биламан. Ўйлаб кўринг, сизга биров яхшилик қилмоқчи бўлсаю, дили буни хоҳламаса, сиз бундай яхшиликни қабул қилармидингиз? Қабул қилган тақдирингизда ҳам дилингиз бир умрга ғаш бўларди.

Инсонийлик, менинг назаримда, пассив тушунча эмас. Масалан. «Отангни ўлдирганга онангни бер» деган қадимги нақлга амал қилиш инсонийликка кирмайди. Бу гаплар одамзоднинг чорасизлиги оқибатида туғилган. Афсуски, ҳаётда ҳали дилозорлар, манфаатпарастлар, ҳатто ёвуз одамлар ҳануз бор. Уларнинг ҳожатини чиқариш инсонийликка кирадими? Албатта кирмайди. Шу маънода, инсонийлик кўп қиррали ва ғоятда нисбий тушунчадир. Иши тиқилинч келганида ўғри ҳам «эй фалак!» деб юбориши мумкин. Лекин бу унинг инсон бўлганлигидан дарак бермайди-ку!

Инсонийликни мен одамларнинг табиатга бўлган муносабатларида ҳам кузатиш мумкин, деб ҳисоблайман. Баҳордан қувониб, куздан ғамгинлашган ҳар бир одам катта инсоний қалб эгасидир.

Аслини олганда, инсонийликнинг умумий қоидаси бирор ерда ёзилган эмас. «Беайб — парвардигор», деганларидек, мукаммаллик ҳар кимга ҳам насиб этавермайди. Аммо барибир, дунёда, «яхши одам» деган тушунча мавжуд. Эл-юрт агар сени яхши одам деб ҳисобласа, инсонийлигинг ҳам шу бўлса керак.

2. Ичи қора одамни ёмон кўраман. Чунки унинг қўлидан ҳар қандай ёвузлик келади. Мен шу қисқа ҳаёт тажрибамда ичи қора одамларга кўп дуч келганман. Бундай одамларнинг хавфли томони шундаки, улар олдинда кетаётган кишининг оёғидан тортиб, ўзлари қатори қилишга интиладилар. Улар тараққиётнинг зарурлигини сезсалар ҳам, негадир ўз тирикликларида ўша тараққиёт бўлишини хоҳламайдилар. Инсониятнинг азамат фарзандлари ёхуд фидойи инсонлар ҳамиша ичи қораларнинг уйқусини қочиради. Ичи қоралар ўз қадрларини билмайдилар. Масаланинг бошқа бир томини ҳам бор. Агар бирор одам истеъдодли бўлса, бу унинг айби эмас-ку! Нега у омадсизлар томонидан яккаланиши керак? Ичи қора одам буни тушунмайди. Ёки тушунишни хоҳламайди.

Ичи қора одам ҳатто ўз туғишганининг муваффақиятини ҳам кўролмайди. Бу фикрни исботлаш учун катта ақлнинг ҳожати йўқ. Ҳар бир оқшомхон буни ўз ҳаётида кузатган бўлиши мумкин.

Тағин бир хил тоифа бор. Бундайлар ичи қораликдан ҳам ўтиб, аллақандай маҳлуққа айланганлар. Улар бошқаларнинг бахтсизлигидан роҳатланадилар, ўзгаларнинг кўз ёшидан қандайдир ҳузур топадилар. Ғам-аламли кунларда бундай зотлар ўзларини ҳатто ҳамдард қилиб кўрсатишлари ҳам мумкин. Бахтсиз одам эса бундай марҳаматга, гоҳида чин дилдан ишониб, уни яхши одам деб ҳисоблаши мумкин. Бугунги кунда бюрократлар ҳам учраб турар экан, нега уни биз ўз номи билан атамаймиз? Бюрократ ичи қора одамнинг расмийлашган кўринишидир.

Ҳар бир одамнинг қалбида ўз фазоси бор. Гарчанд фазо сўзи чексизликни билдирса-да, айрим одамларда у ниҳоят даражада чегараланган бўлади. Бундай одамлар «Мен борман, дунё мавжуд, мендан кейин нима бўлса бўлаверсин» деган маънода фикр юритадилар. Бундай одамлар ўзини, ўзининг авлод-аждодини биринчи ўринга қўяди. Уларнинг шиори битта: фойданг тегса — яхшисан, фойданг тегмаса сенинг керагинг йўқ! Афсуски, бу тушунча инсон руҳиятида жуда яшовчандир. Мен коммунист сифатида бир гапни дадил айтишим мумкинки, Лениндек буюк инсон умрини бахшида этган бизнинг идеалимиздан, юзаки қараганда, жамият маъносида, лекин аслида ўз манфаатлари йўлида фойдаланиб юрган кимсалар йўқ эмас. Бундай шахслар учун нимаики ўз фойдаси учун бўлса, жуда яхши, нормал ҳодиса ҳисобланади. Бошқаларга эса ариқдаги сувни ҳам раво кўрмайдилар. Адабиётда ҳам шундайлар учраб туради. Шоир шеърни ўзи ва халқ учун ёзади. Уни халқ олқишлар экан, нега бу олқиш бировларнинг оромини бузади? Баъзан ичи қоралик шу даражага етадики, омадсиз адиб фақат ўз касбдошларига эмас, балки катта халққа ҳам гинахонлик билан қарайди. Ҳолбуки, халқ ҳурматини кўз ёши тўкиб, тиланиб ёхуд дўқ-пўписа билан қозониш мумкин эмас. Тарихда ўзини паққос Навоий ёки Қодирий билан тенг тураман, деб эълон қилган даъвогарлар ҳам кўп бўлган... Шунинг учун ҳам ҳар қандай касбдошимга халқ ва тарих билан ўйнашмасликни маслаҳат берардим.

3. Яхши, самимий, хайрихоҳ ўртоқларим билан кечирган дақиқаларимни бахтиёр онларим деб биламан. Чунки ҳаётда кўпинча бунинг акси ҳам учрайдики, бундай дамларда «ҳайт» деб саҳрога бош олиб чиқиб кетгинг келади. Умуман олганда эса, кўнглимдагидек шеърни битказган вақтим ўзимни беҳад бахтиёр ҳис этаман.

4. Ким нимага эътиқод қўяди — гап шунда. Эътиқодни ҳаёт, муҳит шакллантиради. Муҳит таъсирида ўз эътиқодидан тойганлар ҳам ёки шу йўлда нобуд бўлганлар ҳам тарихда кўп. Менинг назаримда, ўз эътиқодига умр бўйи содиқ қолиш кишидан чинакам қаҳрамонлик талаб қилади. Иродасизлик туфайли ғаними билан апоқ-чапоқ бўлиб юрган кимсалар оз дейсизми? Тўғри, ҳаёт кишини турли вазиятларга дучор этади. Лекин ҳар қандай мураккаб ҳолда ҳам виждонини асрай олган зот ўз эътиқодини ҳам сақлай олади деб ўйлайман. Ҳаётим давомида ёлғизликни бирмунча ҳис қилганман. Ана шундай пайтларда мени яхши одамларга эътиқодгина қутқариб келган ва қутқариб келмоқда. Шу сабабдан ҳам эътиқод деганда, ўз қалбида улуғ инсонийликни мужассам этган аниқ, бор одамларга эътиқодимни ҳам тушунаман.

5. Болалар — ҳимоясиз гуллардир. Уларни совуқ ҳам, иссиқ ҳам зада қилиши мумкин. Мен ўзим бошдан кечирган баъзи сабоқлар болаларим бошидан ўтмаслиги учун курашаман.

Назаримда, тарбияда энг муҳим жиҳатлар — болани ростгўй, самимий, катталарга ҳурмат, кичикларга шафқат руҳида ўстиришдир. Афсуски, мана шу каби фазилатларни ўзида жамлаган фарзанднинг улғайганда тамоман бошқа муҳитга дуч келиши мумкин. Бундоқ шароитда у қандай яшай олади? Ана шу нарса мени ғоят ташвишлантиради.

6. Ўзбеклар бўш вақтларини деярли ҳамма вақт бир-бирларига ўхшаш равишда ўтказадилар. Бир-бирлари билан суҳбатлашадилар, йиғилиб ош қиладилар, тўйга борадилар. Дўстларим кўп. Улардан ортган фурсатларимда шаҳар чеккасига чиқиб, чексиз осмондаги ёрқин, катта юлдузларга боқиб туришни жуда ҳам ёқтираман. Агар шоир бўлмаганимда, эҳтимол, астроном бўлармидим. Юлдузлар, астрономия ҳақидаги китобларни ўқишни яхши кўраман. «Наука и жизнь», «Вокруг света», «Фан ва турмуш» журналларини севиб ўқийман. Улар дунё ҳақидаги тасаввурларимни бойитади, овунтиради.

Анкета саволларига жавобларни Н. МУХАММАДИЕВ ёзиб олди.

Одамлар орасида

СЕНДАН УГИНА, МЕНДАН БУГИНАМИ?

Абулқосим костюм олмоқчи бўлиб, йўли тушганда уч-тўрт магазинга кириб кўрди, аммо ўзига маъқулини учрата олмади. Баногоҳ эсига мактабдош ўртоғи Салим тушиб қолди. «Ҳа-я, — деди ўзига ўзи у. — Ахир, Салим кийим-кечак магазинида ишлайди-ку! Мендан нима кетди, бир учраб кўрай. Зора, ёрдами тегса...» у эртасигаёқ ўртоғи ишлайдиган магазинга борди. Мактабдошига кўзи тушиши билан Салим қувончдан яйраб кетгандек бўлди. Қуюқ ҳол-аҳвол сўрашгандан кейин, Салим илтифот билан сўради:

— Хўш, дўстим, бизга қандай хизмат бор?

— Нима хизмат бўларди. Ўзимга бир костюм қидириб юрибман. Мабодо...

— Бўлди, бўлди, тушундим. Размеринг 48-миди? — сўради ишчанлик билан Салим. «Ҳа» ишорасини кўргач, хаёлида ниманидир режалаб олиб, сўнг гапида давом этди. — Ўзингга маълум: яхши нарсанинг бозори ҳамиша чаққон. Аҳён-аҳёнда келиб қолса, «ҳаш-паш» дегунча хомталаш бўп кетади. Кўриб турибсан, мана турганлар ичида сен бопи йўқ. Ҳа, айтгандай, анов ҳафта мол олгани омборга борувдим. Бир қора костюм кўриб қолдим: шунақаям бежирим, чиройлики, асти қўяверасан. Омборчимизга шундан бешолтита бер десам, йўқ, сенга бўлмайди, ҳар биттасининг 30 сўмдан «шапкаси» бор дейди. Бўлса бўлар дедиму, биттасини шарт ўзимга олдим. Мен ҳам 48 кияман. Хоҳласанг, ўшани олақол. Фақат костюм уйимда. Кечқурун бизникига бор. Мен ўзимга бошқасини топиб оларман.

Мактабдоши кечқурун уйга боришни ваъда қилиб жўнаб кетгач Салим мийиғида кулиб қўйди. Негаки Абулқосимга ваъда қилинган костюмдан пештахта остида учта бор эди, унга мана деб олиб берса бўларди. Ўртоғининг феъли Салимга маълум: костюмни қўлига тутқазсанг, этикеткасига қарайди-да, нархига ярашиқ пулни санаб бериб, «Раҳмат» деганича жўнаб қолади. Бир-икки марта шундай бўлди ҳам. Салим ўшанда ўртоғининг «мушук бекорга офтобга» чиқмаслигини билмаслиги туфайли қуппа-қуруқ «раҳмат»ига эга бўлиб қолганди. Шу боисдан бу гал Салим омборчини баҳона қилиб, содда дил Абулқосимга «Сендан угина, мендан бугина» деган қоиданинг маъносини тушунтириб қўйди ўзича. Шу бўлдию Салим мактабдошини ўз йўлига солиб олди, бирор нарса керак бўлиб қолса, Абулқосим у билан «шапка» воситасида муомала қилишга одатланди.

...Жуманазар шошилинч Москвага учмоқчи бўлиб, аэрофлот кассасига борди. Билет пиёдага у ёқда турсин, отлиққа ҳам йўқ. Нима қиларини билмай, боши қотиб турганди, эски бир таниши учраб қолди. Воқеадан хабар топгач, таниши деди:

— Ҳалиям содда экансиз. «Сендан угина, мендан бугина» деган қоидани билмайсизми? Паспортингиз орасига битта, «қизил»ни солиб, кўз қисиб, ҳўв анави кассирга узатсангиз, олам гулистон. Сиз ҳам хурсанд, уям.

Пайтини топиб, таниши айтганча қилганди, билет унди. Жуманазар Москвага вақтида учиб кетди...

...Қурбонали диссертацияси юзасидан камида учта мақола эълон қилиши керак эди. Домласига кўриб чиқиб маслаҳат беринг, дея ярим йил бурун иккита мақола берганди, шу вақтгача у кишидан садо чиқмади. Бир-икки сўраган эди, «Ҳали охиригача кўриб чиқолмадим» деган жавобни олди. Ҳадеб сўрайверишга истиҳола қилди. Аспирантура муддати эса ғизиллаб ўтяпти. Нима қилиш керак? Ўртоғи Умиджонга шу ҳақда ёрилганди, у:

— Омон бўл-э, шунга хит бўп юрибсанми? Теварагингдан ибрат олсанг бўлмайдими. Асил билан Қодир ҳам худди сендек аспирант. Аммо иккови ҳам керакли мақоласини аллақачоноқ эълон қилиб бўлди. Биласанми, нимага? Иккаласиям домлани ўз мақоласига ҳам муаллиф, яъни шерик қилиб олди. Қарабсанки, домланинг шахсан ўзи жон койитиб, мақолаларни эълон қилдирди. Шу вақтгача устозингнинг феълини билмас экансан.

Қурбонали уйига келиб, журналларни титкилаб кўрса, Умиджон ҳақ: Асил билан Қодирнинг ҳамма эълон қилинган мақоласида биринчи бўлиб домланинг номи турибди. У «Нима қилсам экан» дея роса бош қотирди, ўйлаб ўйига етолмади, оқибат нойилож устозининг олдига кириб деди:

— Домлажон, миямга янги фикрлар кеп қолди. Мақолаларимни қайтариб берсангиз, қайта ишлаб чиқсам...

— Тўғри қиласиз! Мақола қанчалик кўп ишланса, шунча пишиқ бўлади. Йўл-йўлакай мен белги қўйган жойларга ҳам эътибор беринг. Мана олинг, муваффақият тилайман, — деганича домла мақолаларни шогирди қўлига тутқазди.

Орадан икки-уч кун ўтгач, Қурбонали ўз мақолаларининг у ер-бу ерини тузатган бўлди-да, мақола бошига аввал домласининг, сўнг ўзининг номини ёзиб, тузатилган бетларни бошқатдан машинкалатиб, устозига элтиб берди. Мўъжизани қарангки, ярим йилгача домланинг қўлида ўқилмай аросатда ётган икки мақола бу гал уч ойга қолмай, матбуотда эълон бўлиб кетди.

Айрим тоифа шахслар орасидаги кундалик ахлоқий муносабатларда кейинги йилларда кенгроқ ёйилиб, одат тусини олаётган «Сендан угина, мендан бугина» деган қоиданинг амалда қўлланиши оқибатидан биз учтагина мисол келтирдик. Аммо бу хилдаги барча мисолларнинг моҳияти айни бир хил бўлади. Чунончи, барчасининг замирида худбинлик, шахсий манфаатпарастлик, ғаразгўйлик, яъни ўзига иши тушган кишилар эҳтиёжидан ўзининг нопок ниятларини қўлга киритишда қулай бир восита тарзида фойдаланишга интилишдан иборат бўлганч иллат ётади.

Очиғини айтганда, мазкур тоифадаги кимсалар ўз хислату туйғулари, лавозиму амалларини, шу жумладан бошқаларга қиладиган яхшилигу одамгарчиликларини ҳам «бозорбоп мол-товар» деб билиб, уларни иложи борича қимматроққа сотиб, ҳаром-ҳарич мол-дунё, сохта обрў-эътибор орттиришни кўзлашади. Зероки, улар наздида, инсон умрининг ҳақиқий маъноси нима йўл билан бўлса бўлсин, ёлғиз мол-дунё орттириб, ўз дўст-ёронлари, аниғи ҳамтовоқлари билан бот-бот базми-жамшидлар қуриб, беш кунлик умрни кайфу-сафода ўтказишдан, дабдабаю ҳашамда довруғи оламни тутадиган тўю-маъракалар қилиб, кимсан фалончи «саховатли бойвачча» деган пуфлама ном кўтаришдан иборат эмиш.

Ваҳоланки, азалдан то ҳануз чинакам инсонлар наздида, жумладан коммунистик ахлоқ нуқтаи назаридан ҳам фақат ҳалол йўл билан жамғарилган моддий неъматларни бошқалар билан баҳам кўришгина ҳақиқий саҳийлик ҳисобланади, айрим шахснинг бойқашшоқлиги эса, унинг мол-дунёси билан эмас, балки маънавий оламининг бойлиги, фазилатларининг ранго-ранглиги ва энг муҳими, уларни эл хизматига бебадал бахшида эта билиши билан ўлчанади. Кишиларга қилинадиган яхшилик моясини эса холислик, беғаразлик ташкил этади.

Социалистик қонунга чап бериб, коммунистик ахлоқ нормаларини писанд қилмай, виждон овозини ўчириб, қаноатдан юз ўгириб, ўзининг кундалик фаолияти ва хулқ-атворига таъмагирлик, порахўрликни дастур қилиб олган ярамасларнинг жамиятга келтирадиган яна бир зарари шундаки, улар ўз теварагидаги ҳали ахлоқий жиҳатдан балоғат касб этиб улгурмаган ёки ахлоқий иккиланувчан кишиларга салбий таъсир кўрсатади, уларни нотўғри, эгри йўлга бошлайди.

Модомики шундай экан, жамоатчилик бу тоифа пасткашларнинг қилмишига лоқайд қарамаслиги, аксинча, вақтида уларнинг «ҳашаги»ни очиб, эл-юрт, коллектив олдида шармисор қилмоғи лозим. Социалистик адолат шуни тақозо этади. Борди-ю, бошқача йўл тутилса, буюк боболонимиз Мирза Бедил бундан II! аср олдиноқ айтиб кетганларидек, пасткашлар ўз қилмишидан пушаймон бўлиш ўрнига мамнун бўлиши ва ўз ярамас кирдикорларини давом эттираверишн турган гап:

Қайда ҳақу ноҳақ
ажратилмайди,
Кишилар таъбида
софлик бўлмайди
Бир пастга пастлигин айтсалар деди:
«Ҳар кимга бу давлат насиб бўлмайди».

С. АЛИМОВ,
фалсафа фанлари кандидати, доцент.

Ленин номли пионер ва ўқувчилар саройида бир қанча тўгараклар ишлаб турибди. Улардан айниқса, бадиий ҳаваскорлик тўгаракларининг иши намуналидир.

СУРАТДА: болалар хори коллективи янги қўшиқ ўрганаяпти.

• *Биласизми?*

ПОМИРДА НЕЧА ХИЛ ТИЛДА СЎЗЛАШИШАДИ?

Тожикистон фанлар академияси филологларининг экспедицияси Помирнинг лингвистик харитасидаги жумбоқни тугатишга муваффақ бўлди. Филологлар Сарез тилида сўзлашган тоғликларнинг авлодларини топдилар. Олимлар бу тил аллақачон йўқ бўлиб кетган деб ҳисоблашарди, чунки Помирдаги Сарез қишлоғи бундан 70 йил муқаддам кучли зилзила натижасида вайрон бўлган эди. Бу қишлоқ аҳолисининг нутқи ва урф-одатлари ўзига хослиги билан фарқ қиларди.

Ўша пайтда сарезликларнинг бир қисми водийларга тушишганди. Улар истиқомат жойинигина эмас, шу билан бирга тилини ҳам ўзгартирдилар. Гудара қишлоғида жойлашиб қолган бир нечта оилагина аждодларнинг анъаналарига содиқ бўлиб қолди. Ана шу оилалар жонли сарез тилини топишда олимларга ёрдам бердилар. Тоғли қишлоқдаги фожиали воқеанинг гувоҳлари бўлган кекса кишилардан Помирдаги йўқ бўлиб кетган қишлоқнинг афсоналари, ривоятлари ёзиб олинди.

Помир ўзига хос лингвистик музейдир. Унинг туб аҳолиси 5 хил тил ва 10 та шевада сўзлашади. Табиий шароитлар алоҳида-алоҳида тил группалари шаклланишига сабаб бўлган: тоғ чўққилари, ўтиб бўлмайдиган қоялар, ҳатто бир-бирига яқин жойлашган қишлоқлар ўртасида ҳам алоқани чеклаб қўйган. Асрлар оша деярли ўзгармасдан бизгача етиб келган Помир тиллари ва шевалари кўпгина «ўлик» тилларни тушуниш калити бўлиб хизмат қилади.

Ҳозир тожик филологлари Помир тилларининг қиёсий луғатини нашр этишга тайёрламоқдалар. Ана шу луғатга сарезликлар шеваси ҳам киритилади.

(ТАСС).

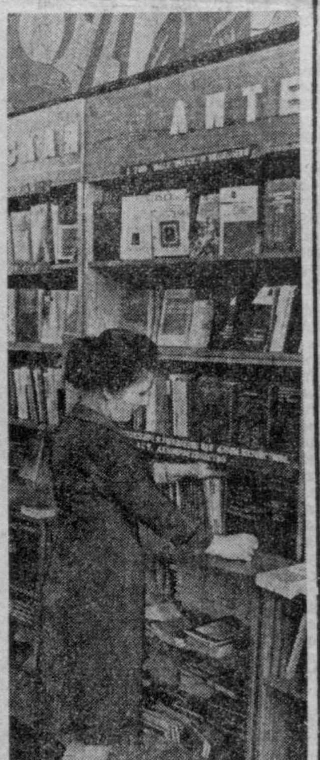

«Пропагандист» китоб магазини ҳамиша харидорлар билан гавжум бўлади. Бу ерга ташриф буюрган киши ўзига керакли бўлган зарур адабиётларни харид қилиши мумкин.

М. Нуриддинов фотолари.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

• *Қуйи физкультура коллективларида*

ЭҲТИЁЖГА АЙЛАНДИ

Шофёрларнинг иш вақтини аниқ белгилаш қийин. Улар паркка турли пайтларда қайтишади. Бу объектга олиб борилган юкни туширнш ва уни маълум раҳбарларга топшириш билан боғлиқ. Шундай экан уларнинг бўш вақтларини маълум бир тартибга солиш, физкультура ва спорт билан шуғулланишга жалб қилиш мумкинми? Бу савол жуда кўп кун тартибига қўйилди. Доимо рад жавоби келиб чиқди. Бироқ 2521 автоколонна маъмурияти, комсомол ташкилоти ишни жонлантиришнинг бошқа йўлини топди. Турли спорт жиҳозлари сотиб олинди. Ана шундан кейин ҳайдовчилар бўш пайтларида ўз-ўзидан уч-тўрт киши бўлиб волейбол, футбол, шахмат билан шуғуллана бошладилар.

Футбол командаси тузилди. Шундан кейин бошқа бир муаммога дуч келинди. Машғулот ўтказиш учун майдон ва форма йўқ эди. Маъмурият ва касаба союз ташкилоти футбол ихлосмандларининг талабини тез кунда бажарди. Уларга футбол формаси олиб берилди. Бу ишнинг юришиб кетишига сабаб бўлди. Футболчилар автоколонна территориясидаги бўш жойда, гоҳида Чирчиқ дарёсининг соҳилида, гох мактаб спорт майдонида машқ қила бошладилар. Энг асосийси уларда мусобақаларда қатнашиш ва корхона шарафини муносиб ҳимоя қилиш нияти бор эди. Худди шу нарса футболчиларни қийинчиликларни енгишга ундарди.

Вақт ўтиши билан футбол командаси тўла шаклланди. Шофёр ва ходимлар ўйин қоидасини мукаммал ўрганиб олишди. Ҳар бир ўйинчининг қайси маррада яхши ҳаракат қилиши аниқланди. Шундай қилиб дарвозабон, ҳимоячи, ярим ҳимоячи ва ҳужумчилар белгиланди. Область касаба союзлари комитетига мусобақаларда қатнашишга рухсат сўраб ариза берилди. Дастлабки қадам қутлуғ бўлди. Автоколоннанинг футбол командаси автотранспорт ходимлари область касаба союзлари комитетининг кубогини қўлга киритди.

Муваффақият футболчиларни янада қунт билан машқ қилиш, йирик мусобақаларда иштирок этишга ундади. Улар мини футбол бўйича ўтказилган область мусобақаларида иштирок этишди. Ўз вазифасига масъулият билан қараш, мунтазам машқ қилиш коллектив муваффақиятларини бойитиш имконини берди. Автокалонна футбол командаси областдаги 18 команда иштирок этган иккинчи группада шарафли иккинчи ўринни олишга муваффақ бўлди. Бу йил область автомобилчилари ўртасида ўтказиладиган биринчиликда ҳам шу натижа такрорланди.

Футболчиларнинг эришган натижалари бошқаларга ҳам ибрат бўлди. Автокалоннада баскетбол, теннис, мўлжалга отиш секциялари ташкил қилинди. Бу секцияларда машғулот ўтказишнинг йўлга қўйилиши ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишга олиб келди. У меҳнат интизомини бузиш ҳолларини камайтиришга ёрдам берди. Ишчиларнинг меҳнати янада унумли бўладиган бўлиб қолди. Бу йил жуда кўп ҳайдовчи ва ремонтчилар ГТО кўп кураши бўйича ўтказилган мусобақаларда қатнашиб кумуш ва бронза нишонини тақиб юриш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Қисқа қилиб айтганда, ихлос билан бошланган иш яхши самара берди. Физкультура ва спорт билан шуғулланиш автокорхона ишчиларининг кундалик эҳтиёжига айланиб қолди.

МАҲОРАТ САРИ

«Ташметрострой» тресги объектлари шаҳримизнинг турли районларида жойлашган. Ер ости йўли бунёдкорлари аҳолиси тобора кўпайиб бораётган республикамиз пойтахтида транспорт қатнови тиғизлигини ҳал қилишга салмоқли ҳисса қўшиш мақсадида енг шимариб ишлашяпти. Уларнинг меҳнати самарали бўляпти. Айни пайтда метросозлар бўш вақтдан ҳам унумли фойдаланишмоқда. Трест физкультура коллективи партия ва касаба союз ташкилотлари раҳбарлигида тадбирлар планини ишлаб чиқди. Унда участка, бригада, трест миқёсида мусобақалар ўтказиш, ишчиларнинг хоҳишларига мос келадиган спорт турлари бўйича секциялар ташкил қилиш белгилаб олинди.

Бу борада аввалги йилларда тўпланган тажрибалар умумлаштирилди. Яъни секциялардаги машғулотлар ўтказиш етарли малакага эга бўлган кишиларга топширилди. Шунингдек, физкультура коллективлари ўртасида спартакиадалар ўтказиш йўлга қўйилди. Шанба ва якшанба кунлари ГТО нормативини бажариш учун ўтказилган мусобақаларда турли ёшдаги ишчи ва хизматчилар иштирок эта бошладилар. Бу физкультура ва спортни оммалаштириш билан бирга маҳорат сари одим ташлашга олиб келди.

Трест спортчилари уч йилдан буён Ўрта Осиё темир йўллар ходимлари касаба союзлари Тошкент бўлими комитети ва «Локомотив» кўнгилли спорт жамияти Марказий комитетининг Ўзбекистон совети томонидан уюштирилган спартакиадада ғолиб чиқишяпти. Бу йил ҳам улар пешқадамликни қўлдан беришмади. Футбол, волейбол, шахмат, шашка ва стол тенниси бўйича ўтказилган беллашувларда метросозлар юқори маҳорат кўрсатиб, команда ҳисобида биринчи ўринни қўлга киритдилар.

Шу нарса диққатга сазоворки, трест физкультура коллективи фақат ишчиларни спортга жалб қилиш билан чегараланиб қолаётгани йўқ. Дам олиш ва байрам кунларида оммавий мусобақалар ўтказаяпти. Мусобақаларда ишчиларнинг оила аъзолари, ўғил-қизлари ҳам иштирок этишмоқда. Бу ўз навбатида спортни оммалаштиришдан маҳорат сари одим ташлашга замин бўляпти. Шу боисдан ҳам трест физкультура коллективи волейбол, шахмат ва теннис бўйича юқори разрядли спортчилар тайёрлашни планлаштирмоқда.

СУЗУВЧИЛАР МУВАФФАҚИЯТИ

Тошкентлик сузувчилар Лариса Белоконь, Тимур Подмарев ва Сергей Заболотнов халқаро мусобақалар олдидан яхши синовдан ўтишди. Уларнинг учаласи ҳам Ленинградда ўтказилган сузиш кўпкураши бўйича СССР кубоги учун беллашувларда алоҳида маҳорат кўрсатишди. Бу программага тўрт масофага сузиш киритилганди. Ленинград армия спорт клуби сузиш ҳавзасининг «зангори йўлкаларида» Совет спортчилари билан бирга Болгария, Венгрия, Польша, Румыния, Куба сузувчилари ҳам мусобақалашдилар.

Брасс усулида сузишда (50, 100 ва 200 метрга мусобақа бўйича) Лариса Белоконь билан Тимур Подмарев биринчи ўринни эгаллашди. Шуниси характерлики, Тимур тажрибали рақиб — Европа чемпиони Ю. Кисдан ўзиб кетди. Л. Белоконь билан Т. Подмарев Бутуниттифоқ конкурси якунига кўра мамлакатнинг энг яхши 25 мураббийси сафидан ўрин олган таниқли тренер В. Манининг шогирдларидир.

Мусобақанинг бошқа тури — чалқанча сузишда Сергей Заболотнов иккинчи ўринни эгаллади.

(ЎзТАГ).

Ҳар тўғрида

МАЙМУН ГАПИРА ОЛАДИМИ?

Станфорд университетининг профессори Пенни Паттерсон маймунни одам тилига ўргатиш мумкинми, деган саволга жавоб топишга уринмоқда.

Калифорнияда чиқадиган «Окленд трибюн» газетасининг хабар қилишича, мана ўн йилдирки, профессор иккита горилла билан ҳар куни «машғулот» ўтказиб келади. «Коко» деган урғочи горилла кўпроқ қобилиятли чиқиб қолди. Маймун мингтага яқин сўзни тушунади ва уларнинг маъносини кар-соқовлар тилида ўзи билдира олади. Бунда у, қўл ҳаракатларига монанд тегишли товушлар ҳам чиқаради. Иккинчи «шогирд» — эркак «Мишель»нинг «сўз запаси» ҳозирча бир мунча камроқ.

Таълим жараёнида ғалати бир воқеа аниқланди. Иккала горилла ҳам... расм чизишга кўпроқ қизиқиб қолди. Улар кичикроқ картиналардан тузуккина нусха кўчирмоқдалар ва 64 хил тусни яхши қила оладилар.

«ЭНЕРГЕТИКА АРХИПЕЛАГИ»

Бразилия кончилик саноати ва энергетика министрлиги «энергетика архипелаги» деган қизиқарли бир экспериментни амалга оширишга киришди. Эндиликда Пернамбуки штатидаги Каруару шаҳарчасининг аҳолиси ўз уйларини иситиш, шамоллатиш ва ёритишда қуёш ва шамол энергиясидан фойдаланади.

Экспериментни амалга ошириш жараёнида турли энергия манбаларини синаб кўриш мўлжалланади. Тажрибаларнинг жами қиммати 165 миллион крузейрони ташкил қилади. Бразилиялик мутахассисларнинг фикрича, «энергетика архипелаги эксперименти» мамлакатнинг бошқа районларида шундай программаларни жорий этиш учун намуна бўлиб хизмат қилади.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ПУШКИН НОМИДАГИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА
ҲАР КУНИ 12 ЯНВАРГАЧА
СССР спорт мастери Вячеслав МЕШКОВ раҳбарлигидаги
КЎЧМА МОТО-ЦИРК АРТИСТЛАРИНИНГ
ЯНГИ ПРОГРАММАДАГИ КАТТА ТОМОШАЛАРИ
ПРОГРАМАДА: бир вақтда иккита мотоциклда хавфли трюклар, каскадер-артистларнинг мотоциклда акробатик ўйинлари ва ҳар хил қизиқарли томошалар.
Бизнинг адресимиз: Калинин майдони (42, 43, 43«э», 59, 65«э», 76, 38, 107, 108, 116-автобуслар, 1, 14, 18, 21-троллейбуслар).

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА
1—10 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
СОАТ 11 ДА, 13, 15.00 ДА
ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИ
МУЛЬТФИЛЬМЛАРНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИ ҚОРБОБО ҲУЗУРИДА МЕҲМОНДА.
Марказий «Юбилей» спорт зали кассасида олдиндан билет сотиш ташкил этилган.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.
Кассалар ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди.
Справкалар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
11, 12, 13, 18 ДЕКАБРЬ СОАТ 14, 17, 20.00 ДА;
14, 15, 16, 17 ДЕКАБРЬ СОАТ 17 ВА 20.00 ДА
Стас НАМИН раҳбарлигидаги
«ГУЛЛАР» РОК ГРУППАСИНИНГ
КАТТА КОНЦЕРТИ
«Ингури» ва «Мари» вокаль-чолғу ансамбллари иштирок этадилар.
БИЛЕТЛАР МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИ ВА СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИ КАССАЛАРИДА ҲАР КУНИ СОАТ 10.00 ДАН 20.00 ГАЧА СОТИЛАДИ.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.
Справкалар олиш учун телефонлар: 46-03-12, 46-07-53.
Марказий «Юбилей» спорт зали атрофида транспортлар кўпайтирилади ҳамда автомашиналар учун тўхташ жойи ташкил этилган.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ
ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЭКРАНЛАРГА
ЧИҚАРДИ

«ЛЕНИН ПАРИЖДА»
Саккиз бобли поэтик хроника.
Сценарий автори — Е. ГАБРИЛОВИЧ.
Постановкачи-режиссёр — С. ЮТКЕВИЧ.
Ролларда: Ю. КАЮРОВ, В. СВЕТЛОВА, Колд ЖАД, П. КАДОЧНИКОВ ва бошқалар.
1911 йил. Владимир Ильич Ленин Парижда ва муҳожирликда бўлганида «Материализм ва эмпириокритицизм» китобини ёзади, ёш марксистлар учун мактаб ташкил қилади. Фильмнинг мураккаб тузилиши муаллифларга ана шу даврда Ленин ҳаётининг муҳим воқеаларини кўрсатибгина қолмай, балки бугунги куннинг руҳи билан узлуксиз тарихий жараённинг ўзи ва ленинча революцион тафаккурларнинг барҳаётлигини очиб бериш имконини беради.
«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

«ЎТГАН КУНЛАР ДАЛИЛЛАРИ»
Сценарий муаллифлари — Ю. СКОП, В. БАСОВ.
Режиссёр-постановкачи — В. БАСОВ.
Ролларда: А. МАРТУНОВ, М. УЛЬЯНОВ, В. СТЕРЖЕЛЬЧИК, А. АБДУЛОВ, Л. ЧУРСИНА, Л. КУРАВЛЕВ ва бошқалар.
Фильм ҳозирги даврнинг ишлаб чиқариши ва саноатни илмий бошқаришни ривожлантиришнинг муҳим масалаларига бағишланган. Фильмнинг воқеалари Заполярьедаги йирик кон қазиш комбинатида бўлиб ўтади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИ МАҲСУЛОТИ.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 10/XII да **Гурунг** (премьера). 11/XII да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 10/XII да **Хизматингизга тайёрмиз,** 11/XII да **Кулги кечаси,** 12/XII да **Дилафрузга тўрт ошиқ,** (15.00). **Тошкентнинг нозанин маликаси.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **янги программа.** СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.

КИНО

10 ДЕКАБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«МАРДЛИК УЧУН ЧИНИҚИШ» — **Восток.**

«ТАЛЛИН ОСМОНИДА» — **Дружба.**

«МОСКВА ЖАСОРАТИ» — **Москва.**

«УИИНГИЗГА ТИНЧЛИК-ОСОЙИШТАЛИК ТИЛАЙМАН» — **Фестиваль.**

«РАИС» — **Нукус.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОТИШ ҲУҚУҚИ» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Лисунов номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51).

«СИРЛИ ЗАНЖИРЧА» — **Искра** (16, 18, 20.00, телефон 39-14-59).

«ТУНГИ АЛВАСТИЛАР» ОСМОНИДА» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

11 ДЕКАБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ТАЛЛИН ОСМОНИДА» — **Дружба.**

«МОСКВА ЖАСОРАТИ» — **Москва.**

«УИИНГИЗГА ТИНЧЛИК, ОСОЙИШТАЛИК ТИЛАЙМАН» — **Фестиваль.**

«РАИС» — **Нукус.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОТИШ ҲУҚУҚИ» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда), **Тинчлик** (жуфт соатларда), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61), **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 91-10-51).

«СИРЛИ ЗАНЖИРЧА» — **Искра** (16, 18, 20.00, телефон 39-14-59).

«ТУНГИ АЛВАСТИЛАР» ОСМОНИДА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда).

Октябрь районидаги 13-ўрта мактаб томонидан **Султонов Шавкат Шукурхонович** номига саккизинчи синфни тугатганлиги тўғрисида берилган 011391 номерли йўқолган
ШАҲОДАТНОМА
БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ТОШКЕНТ МЕҲМОНХОНА ХЎЖАЛИГИ ТЕХНИКУМИ
эълон қилинган конкурс муддатини
20 ДЕКАБРГАЧА
УЗАЙТИРАДИ
Ўқитувчилар: экономика, профессионал этика, иш юритишни ташкил этиш, машинка ёзуви, жисмоний тарбия раҳбари.
Мурожаат учун адрес: 700102, Тошкент шаҳри, Сергели, 10-квартал, 63-уй.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

10 ДЕКАБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.10 «Заря Востока» газетасининг совриии учун қўл тўпи бўйича Халқаро турнир. Эркаклар. СССР — Югославия терма командалари. 2-тайм. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 18.40 «Миллионлар ленинча университети». Қўл меҳнатини механизациялаштириш ҳақида. Кўрсатувда иқтисод фанлари доктори, профессор В. Г. Костаков иштирок этади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан оламида». 20.00 Н. Осипов номли Давлат академик рус халқ оркестрининг концерти. 20.30 Марказий телевидение экранида биринчи марта «Ҳамма нарсадан азиз». Тарихий-публицистик киноэпопея. 4-фильм. — «Тинчлик ёки уруш». 21.30 «Время». 22.05 Фигурали учиш бўйича «Московские новости» газетасининг совриии учун Халқаро мусобақалар. Жуфт бўлиб учиш. Қисқа программа. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. 22.45 «Дунё воқеалари». 23.00 РСФСР халқ артисти В. Третьяков ҳамда СССР Давлат академик симфоник оркестри ижросида П. И. Чайковский асарлари.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

19.30 «Сиз бунга қодирсиз». Ихтирочилар конкурси. 20.15 «Қишлоқ янгиликлари». 21.15 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 21.30 «Время». 22.05 «Шаҳрим юлдузи». Бадиий фильм. 23.40 А. Скрябин. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун концерт.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильм. «Бим, Бам, Бом ва Бўри». 18.20 «Ёшлик студияси кўрсатади», «Эстафета давом этади». 18.50 «Фан уфқлари». 19.20 «Ҳаёт мактаби». Л. И. Брежневнинг «Эсдаликлар» китоби ҳақида. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Шеърият билан учрашув». Туроб Тўла. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбек Давлат филармониясининг солистлари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Қ. Искандаров ва Г. Юсупова концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Турмуш ва маданият». 22.30 «Афсус-надомат». Бадиий фильм. 2-серия. 23.35 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программа. 18.10 «Ўзбектелефильм: изланишлар ва муаммолар» (рус.). 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Инглиз тили. 20.50 «Йўлда» Ю. Нагибиннинг ҳикояси асосида телевизион бадиий фильм (рус.). 21.30 МТ IV.

11 ДЕКАБРЬ — ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Эрталабки гимнастика. 10.05 «Ҳамма нарсадан азиз». Тарихий-публицистик киноэпопея. 4-фильм. «Тинчлик ёки уруш». 11.05 «Сизга манзур шеърлар». 11.55 Литва ССРда хизмат кўрсатган республика камер оркестрининг концерти. 12.30 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Биз — биродарлашганмиз». «Уралмаш» заводи ва Пльзен шаҳридаги В. И. Ленин номли машинасозлик заводлари бирлашмасининг ҳамкорлиги ҳақида ҳужжатли фильм. 15.50 «Олға, болакайлар». 16.35 «Подмосковье учрашувлари». 17.05 СССР билан Танзания ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганлигининг 20 йиллигига «Танзаниядан олий меҳмонлар». Ҳужжатли фильм. 17.25 «Заря Востока» газетасининг совриии учун қўл тўпи бўйича Халқаро турнир. Эркаклар. СССР — Испания терма командалари. Тбилисидан олиб кўрсатилади. 17.45 «Эртак ҳузурида меҳмонда», «Қийшиқ кўзгулар қироллиги». Бадиий фильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Оналардан сўранг...». Ҳужжатли фильм. 19.40 Халқ чолғулари оҳанглари. Гитара. 20.35 Марказий телевидение экранида биринчи марта. «Ҳамма нарсадан азиз». Тарихий публицистик киноэпопея. 5-фильм. — «Тикланиш жасорати». 21.30 «Время». 22.05 «Московские новости» газетасининг совриии учун фигурали учиш бўйича Халқаро мусобақалар. Жуфт бўлиб учиш. Эркин программа. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. 23.05 «Дунё воқеалари». 23.20 «Италиядан музикали салом». Концерт программаси.

Марказий телевидениенинг тўртинчи программаси

9.00 «Время». 9.45 «Рига» — ороллардаги шаҳар». Телевизион ҳужжатли фильм. 10.05 ва 17.00 Совет тасвирий санъатида тарихий революцион мавзу. 10.35 ва 11.35 География, 8-синф. Транспорт. 11.05 Ҳунар-техника билим юртларининг ўқувчиларига. Умумий биология. Ҳужайраларда энергетик алмашиниш. 12.05 ва 17.30 Инглиз тили. 12.40 ва 13.40 Тарих. 7-синф Куликово жанги. 13.10 «Сорочин ярмаркаси». Телефильм. 14.10 Чет эл композиторлари ижодида халқ оҳанглари. 15.05 Қиссалар. Ўқитувчи экрани. 15.55 География. 6-синф. Ҳозирги пайтда Антарктидани ўрганиш. 16.25 Табиатшунослик. 4-синф. Об-ҳаво ва уни олдиндан айтиб бериш. 16.45 «Қушларни ким огоҳлантиради?». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.30 «Фан оламида». «Аэробус ИЛ — 86». Кўрсатувда КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Олий Советининг депутати, СССР граждан авиацияси министри П. Б. Бутаев, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Олий Советининг депутати С. В. Ильюшин номли конструкторлик бюроси бўлимининг бош конструктори Г. В. Новожилов иштирок этади. 20.15 Е. Сорокина ва Халқаро конкурс лауреати А. Бахчиев чалади. 20.30 «Сизни қизиқтирган адабиётлар». 21.15 «Тунингиз хайрли бўлсин кичкинтойлар». 21.30 «Время». 22.05 «Светланага посилка». Телевизион бадиий фильм. 23.15 «Давлат Третьяков галереяси заллари бўйлаб». Илмий оммабоп фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Шоирлар — болаларга». 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Қишлоқ ёшлари». 19.00 «Зангори экран почтаси». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 19.55 «Мушель — композитор, рассом». (такрорий). 20.30 «Ахборот». 20.50 Туркманистон ССР халқ артисти Бобомурод Ҳамдамов куйлайди. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Дунё воқеалари». 22.35 «Эртага — премьера». Кинокўрсатув. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Сон билан эмас, билим билан». Телефильм. 18.40. Реклама. 19.00 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. 20.00 Янгиликлар. 20.20 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Немис тили. 20.50 «Невьянск». Телефильм. 21.00 «Сарой таклиф этади». (рус.). 21.30 МТ IV.

«Силикат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи қурилиш материаллари саноатининг кекса ходими М. Ю. Йўлдошевга опаси

Иқбол Йўлдошевна ЙЎЛДОШЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

4 ТОШКЕНТ ОҚШОМИ бет
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат, — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-63-66: саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83, совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10: адабиёт ва санъат — 32-56-81: ахборот — 33-28.95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-29-70: эълонлар бўлими — 33-81-42: нашриёт диспетчери 32-78-94: нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.
10 ДЕКАБРЬ, 1981 й. Р — 07457. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. В — 2199. ИНДЕКС 64690